

panorama

inforegio

41

Wiosna 2012

Podejście wynikowe
Dostrajanie polityki spójności

pl

ARTYKUŁ WSTĘPNY

Johannes Hahn

3

4-11

12

WSKAŹNIKI PODSTAWOWE: POMOC W ŚLEDZENIU POSTĘPU W NASZYCH REGIONACH

13-15

REGIONY NAJBARDZIEJ ODDALONE – INNOWACJA W REGIONACH NAJBARDZIEJ ODDALONYCH

16-17

DUŃSKA PREZYDENCJA W UNII EUROPEJSKIEJ: EU2012.DK

18-23

UPROSZCZENIE – UPROSZCZENIE PRZYSZŁEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI

24-25

WYWIADY

Constanze Angela Krehl & Lambert van Nistelrooij,
Posłowie do Parlamentu Europejskiego

26-29

PROJEKTY

Przykłady projektów w Estonii, Holandii, Polsce i Hiszpanii

30-31

KONKURS REGIOSTARS

32

EFRR WSPIERA eGOVERNMENT – ALE JEST JESZCZE WIELE DO ZROBIENIA

33

ZAPEWNIENIE „FINANSOWANIA, ELASTYCZNOŚCI I PRIORYTETÓW” DLA OKREŚLONYCH REGIONÓW UE

34-35

MAPY

Ofiary na drogach na milion mieszkańców, 2010

Potencjalny wzrost dostępności dróg: scenariusz dużej szybkości dotyczący obecnej sytuacji

36

DATY Z KALENDARZA

Zdjęcia (strony):

Okładka: © Fotolia

Strony 2, 4-8, 12-13, 15, 17, 20-21, 23, 32-33: © Shutterstock

Strony 3, 30-31: © Komisji Europejskiej

Strona 9: © Balázs Pichler/Shutterstock

Strona 10: © Regione Marche/Shutterstock

Strona 11: © Erik Schuss/Shutterstock

Strona 14: © Dayglow editions/Shutterstock

Strona 16: © Stefan Emanoil Ilcus/Shutterstock

Strona 21: © Fotolia

Strona 24: © Jehnichen

Strona 25: © Parlament Europejski/Shutterstock

Strona 27: © Paul Tolenaar

Strona 28: © Ministry of Economy, Poland

Strona 29: © Patronal CECOT

Czasopismo drukowane jest w języku angielskim, francuskim i niemieckim na papierze utylizowanym.

Jest dostępne w 21 wersjach językowych na stronie internetowej http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_pl.cfm

Opinie wyrażone w niniejszej publikacji wyrażają poglądy autora i niekoniecznie odzwierciedlają stanowisko Komisji Europejskiej.

Głównym celem nowego podejścia do polityki spójności, które przedstawiliśmy w październiku 2011 roku, jest wykreowanie polityki bardziej inteligentnej i skoncentrowanej. Dzięki temu polityka spójności będzie mogła przekształcić się w główną strategię inwestycyjną Unii Europejskiej po roku 2013 oraz w kluczowy instrument, który pozwoli nam osiągnąć wzrost zatrudnienia i wzrost gospodarczy, czyli cele strategii „Europa 2020”.

Należy dołożyć wszelkich starań, aby wdrożyć taki inteligentniejszy sposób myślenia również w innych ściśle powiązanych obszarach polityki. Dnia 14 marca Komisja zaprezentowała elementy wspólnych ram strategicznych na lata 2014-2020, które zapewniają integrację wdrażania polityki spójności ze strategią rozwoju obszarów wiejskich oraz polityką morską i rybołówstwa.

Te obszary polityki podlegają obecnie odrębnym zestawom wytycznych strategicznych, a wspólne ramy strategiczne, które zostały opracowane razem przez departamenty Komisji odpowiedzialne za wyżej wskazane sektory, pomogą zadbać o to, aby nowe priorytety inwestycyjne oraz kluczowe działania uzyskały maksymalne wsparcie nie tylko ze strony funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, ale także (tam, gdzie to możliwe) ze strony Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

Pilotaż wskaźników rezultatu

Kluczową cechą przyszłej polityki spójności ma być o wiele większy nacisk na koncentrację tematyczną i na osiągnięcie wyników. Aby sprawdzić, jak wprowadzone zmiany funkcjonują w praktyce, Komisja Europejska we współpracy z 12 instytucjami zarządzającymi w ośmiu państwach członkowskich przeprowadziła szereg programów pilotażowych.

Wyniki tego badania wskazują, że nasze nowe podejście jest możliwe do realizacji, ale wymaga wprowadzenia istotnych zmian w sposobie postępowania osób zajmujących się przygotowaniem programów. Aby osiągnąć pożądaną poziom koncentracji tematycznej, konieczne jest przeprowadzenie szerokiej dyskusji w tym zakresie oraz dokonanie politycznego wyboru. Podjęcie debaty na temat konkretnych wyborów, jakie powinny ukierunkować przygotowanie programów jest szczególnie ważne.

W tym wydaniu czasopisma „Panorama” zamieszczamy wywiady przeprowadzone z niektórymi spośród osób zaangażowanych w realizację programów pilotażowych, w których dzielą się one z nami swoimi doświadczeniami.

Osiągnęliśmy też pewne postępy w dyskusji z Parlamentem Europejskim na temat propozycji Komisji dotyczących polityki spójności na lata 2014-2020. W niniejszym wydaniu czołowi członkowie Komisji Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego, Constanze Angela Krehl i Lambert van Nistelrooij, przedstawiają swoje opinie na temat nowego podejścia do polityki spójności po roku 2013.

Chcę również zwrócić Państwa uwagę na nasz rozszerzony przewodnik poświęcony uproszczeniu przyszłej polityki spójności, w którym oferujemy kilka użytecznych wskazówek dotyczących wdrażania takich uproszczeń w praktyce.

Johannes Hahn

Członek Komisji Europejskiej ds. polityki regionalnej

PRZYSZŁOŚĆ DOTYCZĄCA POLITYKI SPÓJNOŚCI – SILNIEJSZY NACISK NA WYNIKI

Propozycje Komisji Europejskiej dotyczące przyszłej polityki spójności skupiają się na wynikach w większym stopniu, niż miało to miejsce w przeszłości. W czasach kryzysu ekonomicznego ważniejsze niż kiedykolwiek jest to, aby dostępne zasoby były wydawane w sposób przynoszący najwięcej korzyści dla obywateli UE.

Wśród politycznych decydentów rośnie świadomość, że nacisk na odpowiednie wydatkowanie pieniędzy publicznych nie jest wystarczający. Pieniądze mogą być wydawane w odpowiedni sposób, ale wyniki są ograniczone. Obecnie wyzwaniem staje się odpowiednie wydatkowanie oraz osiągnięcie zamierzonych wyników.

Wpływ jest zmianą, którą można w wiarygodny sposób przypisać interwencji. „Efekt interwencji” lub „wpływ interwencji” to inne sposoby wyrażenia tej koncepcji.

Logika interwencji programu jako punkt startowy

Punktem startowym w projektowaniu jakiegokolwiek interwencji publicznej jest określenie problemu, który ma zostać rozwiązany. Potrzeby są zawsze liczne, dlatego decyzja o tym, którą z nich należy się zająć, jest wynikiem procesu obejmującego decyzję polityczną. Jego częścią pozostaje także określenie kierunku pożądanej zmiany oraz czasami pożądanej sytuacji, która chcemy osiągnąć (celem).

Wyniki, wskaźniki rezultatu oraz wskaźniki produktu

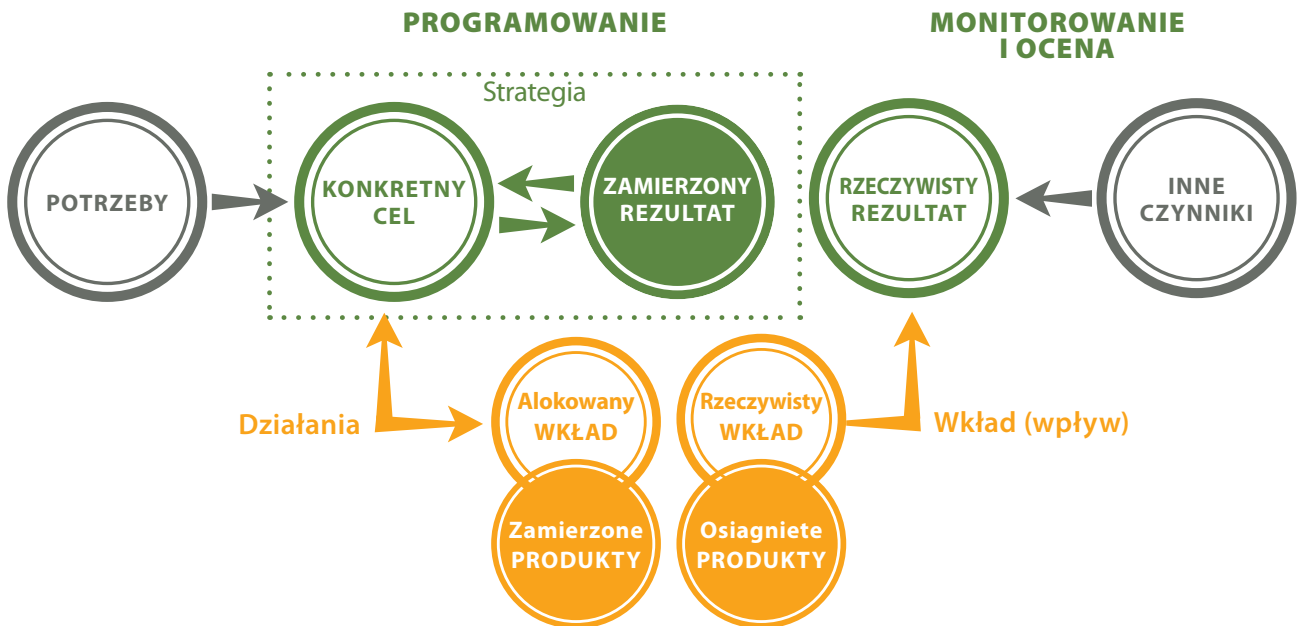
Zamierzony *rezultat* określa to, co chcemy zmienić dzięki interwencji funduszy strukturalnych.

Po wskazaniu zamierzonego rezultatu należy określić wskaźnik służący do oceny jego postępu. Wybór czytelnych wskaźników rezultatu ułatwia zrozumienie problemu i konkretnych potrzeb oraz pozwala na późniejszą ocenę tego, czy cele zostały osiągnięte. W tym kontekście użyteczne jest wyznaczanie celów dla wskaźników rezultatu.

Gdy określono już potrzeby i zamierzone rezultaty, decydent polityczny musi wskazać, które czynniki będą przedmiotem publicznej interwencji. Staną się one podstawą dla działań finansowanych przez program, prowadząc do konkretnych wyników (*produktów*). Produkty są bezpośrednim efektem interwencji i powinny przyczyniać się do osiągnięcia rezultatów.

Pomocne może być graficzne przedstawienie interwencji przy użyciu *struktury logicznej*:

Monitorowanie

Monitorowanie oznacza obserwację. *Monitorowanie wyników* oznacza obserwację, czy oczekiwane produkty są osiągnięte oraz czy wdrażanie odbywa się zgodnie z planem.

Programy polityki spójności są wdrażane w kontekście wielopoziomowego zarządzania politycznego. Elementy tego systemu – agencje wdrażające, instytucje zarządzające, poziom państwowy oraz poziom UE – różnią się pod względem potrzeb informacyjnych. Zadaniem przypisanym do poziomu europejskiego jest agregacja informacji ze wszystkich programów, aby stanowiły one wiarygodne źródło dla Rady, Parlamentu, Trybunału Obrachunkowego oraz obywateli UE na temat przeznaczenia środków strukturalnych. Jest to zadanie *wspólnych wskaźników* zdefiniowanych na poziomie UE. Wskaźniki te dotyczą działań najczęściej finansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

Monitorowanie służy także obserwowaniu zmian we wskaźnikach rezultatu. Obserwacja wartości wskaźników rezultatu pozwala na ocenę, czy wskaźniki te zmierzają w pożądanym kierunku. Jeśli tak się nie dzieje, powinno to wzbudzić refleksje na temat adekwatności i efektywności interwencji oraz trafności wybranych wskaźników rezultatu.

Zarówno wartości bazowe wskaźników rezultatu, tj. wartości wskaźników przed interwencją, jak i te osiągnięte w trakcie wdrażania programu można w niektórych przypadkach uzyskać ze statystyk państwowych i regionalnych. W innych przypadkach konieczne może być przeprowadzenie ankiet lub skorzystanie z danych administracyjnych, takich jak rejestry przedsiębiorców lub dane dotyczące osób bezrobotnych pobierających zasiłek.

Ewaluacja

Zmiany we wskaźnikach rezultatu są wynikiem interwencji publicznej, na przykład działań współfinansowanych z Funduszu Spójności, jak również *innych czynników*. Różnica pomiędzy sytuacją przed i po interwencji publicznej nie jest równa efektowi interwencji publicznej:

$$\begin{aligned} &\text{ZMIANA WE WSKAŹNIKU REZULTATU} \\ &= \\ &\text{WPŁYW INTERWENCJI} \\ &+ \\ &\text{WPŁYW INNYCH CZYNNIKÓW} \end{aligned}$$

Wpływ ewaluacji – uchwycenie wyników

Odizolowanie wyniku interwencji od wpływu innych czynników oraz zrozumienie funkcjonowania programu to zadanie ewaluacji wpływu. Należy tutaj odpowiedzieć na dwa pytania:

- Czy interwencja przyniosła efekt, a jeśli tak, jak duży był to efekt oraz czy był on pozytywny, czy też negatywny? *Czy to działa?* Czy istnieje ciąg przyczynowy? Na te pytania starają się odpowiedzieć *konfrfaktyczne ewaluacje wpływu*.
- Dlaczego interwencja przyniosła pewne zamierzone (i niezamierzone) efekty? Odpowiedź na pytania „*dla czego i jak to działa?*” jest celem *ewaluacji wpływu opartej na teorii*.

Powyższe pytania nie powinny być stawiane w izolacji. Każda ocena służąca zbadaniu „*czy to działa?*” powinna uwzględnić podstawowe elementy teorii zmiany (jak i dla czego?), aby określić, które zmiany powinny podlegać ocenie i być przypisane odpowiedniej przyczynie. Podobnie, każda ewaluacja pytająca „*dla czego to działa?*” będzie obejmować – być może nie wprost – analizę sytuacji przeciwnych. W sytuacji idealnej *podejście konfrfaktyczne* oraz *podejście oparte na teorii programu* powinny się *wzajemnie uzupełniać*.

Ocena wdrażania – zarządzanie

Ocena procesu wdrażania skupia się na tym, jak program jest wdrażany i zarządzany. Typowe pytania dotyczą tego, czy potencjalni beneficjenci wiedzą o programie i mają do niego dostęp, czy procedury aplikacyjne są możliwie najprostsze, czy kryteria wyboru projektów są czytelne i trafne, czy istnieje udokumentowany system zarządzania danymi oraz czy wyniki programu są komunikowane w efektywny sposób. Wiele ewaluacji polityki spójności, jeśli nie wszystkie, były de tej pory tego typu.

CZY ISTNIEJE IDEALNA SPOSÓB OCENY GWARANTUJĄCY UZYSKANIE PRAWDZIWYCH I PRZEKONUJACYCH ODPOWIEDZI?

Wszystkie oceny powinny:

- być dostosowane do konkretnego pytania, na które mają odpowiedzieć, do tematu programu oraz jego kontekstu;
- gdy tylko jest to możliwe, odpowiadać na pytania ewaluacyjne uwzględniając różne punkty widzenia i przy użyciu różnych metod. Powyższa zasada to *zasada triangulacji*; oraz
- uwzględniać koszty oceny w relacji do potencjalnych zysków, jeśli chodzi o uzyskana wiedzę. Przy podejmowaniu decyzji o ocenie należy wziąć pod uwagę dotychczasową wiedzę.

Podsumowując: O wyborze i kombinacji metod należy zdecydować indywidualnie w każdym przypadku. Dostępny jest szeroki wybór metod i nie istnieje jedna „najlepsza” metoda dla wszystkich sytuacji.

Co jest nowością?

Doświadczenie w ocenie bieżących i przeszłych programów wdrażanych w ramach polityki spójności wskazuje na trudność w ocenie, czy odniosły one sukces, w sytuacji, gdy nie określono jasno, co jest przedmiotem pożądanej zmiany. Wiele programów wskazuje, na co mają zostać przeznaczone pieniądze, natomiast nie definiuje, co w wyniku wsparcia powinno się zmienić. Wskaźniki w programach są często zbyt liczne i nie odzwierciedlają pożądanych zmian. Ponadto, w wielu programach zbyt wąsko rozdystrybuowano środki – geograficznie lub tematycznie – co ogranicza szanse na uzyskanie wymiernych wyników. Mając na uwadze powyższe przypadki, koniecznym punktem wyjściowym przy określaniu nowych rezultatów musi być jasne wskazanie celów i ich wyrażenie poprzez mała liczbę wskaźników, dla których znamy wartości bazowe, opracowanie planu zbierania danych dotyczących dokonanego postępu oraz ewaluacja wpływu.

Kolejną znaczącą zmianą jest to, że ocena będzie w większym stopniu oparta na *efektach* polityki spójności. Zgodnie z dotychczasową tendencją, ewaluacje bardziej dotyczyły kwestii związanych z implementacją, a nie służyły uchwyceniu efektów interwencji.

Pilotaż wskaźników rezultatu

Aby w praktyce sprawdzić działanie nowego podejścia opartego na wynikach, 12 instytucji zarządzających w ośmiu państwach członkowskich (we współpracy z Komisją) przeprowadziło testy w ramach bieżących programów. Wnioski są następujące:

- nowe podejście jest *wykonalne*, ale wymaga wprowadzenia znaczącej zmiany w działaniu osób zajmujących się przygotowaniem programów;
  - w żadnym z regionów objętych programem pilotażowym obecnie nie stosuje się wskaźników rezultatu w sposób zaproponowany przez Komisję Europejskiej. Cele priorytetów poddanych analizie są wyrażone w bardzo ogólny sposób oraz w większości przypadków *bieżące wskaźniki nie określają pożądanych efektów* programów;
  - zorientowanie na wyniki musi stać się częścią procesu przygotowywania programu, nie może być dodane później;
  - główną wymaganą zmianą jest *koncentracja*. Wiele priorytetów poddanych analizie było w gruncie rzeczy połączeniem mniej lub bardziej powiązanych ze sobą mniejszych priorytetów, które nie mogły być wyrażone jednym lub nawet dwoma wskaźnikami rezultatu;
  - koncentracja powinna być wynikiem procesu dyskusji i politycznego wyboru. W tym kontekście widoczna jest istotna rola debaty politycznej dotyczącej wyborów, które powinny kierować przygotowaniem programów oraz potrzeba szybkiego rozpoczęcia tego procesu;
  - jeśli istnieje koncentracja, potrzebnych jest *mniej wskaźników*. Niektóre regiony objęte programem pilotażowym miały bardzo dużo wskaźników – ale żaden nie odzwierciedlał przyczyn podejmowanych interwencji;
  - kiedy już wskaźnik rezultatu zostanie wybrany, należy określić jego *wartość bazowa oraz docelowa*. Mogą być one *ilościowe lub jakościowe*;
- w niektórych przypadkach (np. w przypadku środków wspierających duże przedsięwzięcia) możliwe jest przeprowadzenie *kontryfaktycznych ewaluacji wpływu* i porównanie wyników wspieranych przedsiębiorstw z wynikami podobnych firm, które nie otrzymały wsparcia. W innych sytuacjach, ewaluacja wpływu oparta na teorii byłaby bardziej odpowiednia, z wykorzystaniem studiów przypadku, wywiadów i grup fokusowych. W przypadku transportu, analiza danych dotyczących natężenia i rodzajów ruchu sprzed i po interwencji mogłaby uchwycić wpływ podejmowanych działań;
  - na koniec należy przypomnieć, że *wskaźniki nie dają odpowiedzi na każde pytanie*. Zmiana we wskaźniku rezultatu powinien wywołać debatę; nie jest to jednak ostatnie słowo w sprawie oceny wyników prowadzonej polityki.

Wywiady z niektórymi z przedstawicieli regionów objętych programem pilotażowym są zawarte w tym wydaniu *Panoramy* na stronach 9-11.

WIĘCEJ INFORMACJI

Wytyczne:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/guidance_en.cfm#2

OCENA WYKONANIA – CO TO OZNACZA?

Proponowane przepisy ⁽¹⁾ na lata 2014-2020 przewidują wprowadzenie „oceny wykonania” jako części podejścia zorientowanego na wyniki polityki spójności. Ideą przewodnią jest wskazanie celów pośrednich w implementacji każdego programu (ang. milestone), które byłyby ściśle monitorowane przez państwa członkowskie i Komisję Europejską. Ich osiągnięcie powiązane byłoby z określonymi konsekwencjami finansowymi, zarówno pozytywnymi, jak i negatywnymi. Tak zwane kamienie milowe zostaną wyznaczone na lata 2016, 2018 oraz 2020 i mogą obejmować etapy wdrożeniowe, takie jak publikacja zaproszeń do składania ofert, a także wskaźniki finansowe i wskaźniki produktu.

Zgodnie z propozycjami Komisji, państwa członkowskie i Komisja będą monitorować postępy w realizacji kolejnych etapów w rocznych sprawozdaniach dotyczących wdrażania poszczególnych programów. W przypadku odnotowania zbyt wolnych postępów, Komisja może wydać odpowiednie zalecenia.

Komisja oraz państwa członkowskie dokonają pierwszej formalnej oceny w roku 2017, w celu zidentyfikowania tych części programu, w których nie osiągnięto wyznaczonych celów

pośrednich. Tutaj także Komisja może wydać rekomendacje. Państwa członkowskie powinny w takiej sytuacji podjąć działania mające na celu przyspieszenie wdrożenia programu lub jego zmiany.

Na podstawie oceny dokonanej w 2019 roku Komisja rozdystrybuuje rezerwy wykonania. Rezerwa wykonania obejmuje 5% środków (w podziale na kraj członkowski, kategorie regionów i fundusz), które nie są alokowane w ramach programów na początku okresu programowania. Państwa członkowskie zaproponują natomiast Komisji osie priorytetowe, między które powinna ona zostać przydzielona. Rezerwa na wykonanie może być alokowana wyłącznie pomiędzy priorytety, w ramach których osiągnięto zaplanowane cele pośrednie.

Komisja będzie miała również możliwość zawieszenia w całości lub części priorytetu w sytuacji, gdy ocena wykonania przeprowadzona w 2019 roku dowiedzie, że dany priorytet nie osiągnął wyznaczonych kamieni milowych. Wstrzymanie płatności nie będzie jednakże stosowane automatycznie w przypadku nieosiągnięcia wyżej wskazanych celów pośrednich, a jedynie wtedy, kiedy państwo członkowskie nie podejmie działań naprawczych w wymaganym terminie.

Ostatnim elementem oceny wykonania są korekty finansowe. Mogą one być wymierzone wyłącznie na etapie zamknięcia programu w poważnych przypadkach osiągnięcia wyników gorszych niż spodziewane. Podjęcie takiej decyzji będzie wymagało wzięcia pod uwagę, czy nieosiągnięcie zakładanych celów było spowodowane wystąpieniem niemożliwych do uniknięcia okoliczności lub poważnych trudnych do przewidzenia czynników zewnętrznych, a także czy działania naprawcze zostały podjęte przez dane państwo członkowskie. Szczegółowe informacje w tym zakresie zostaną przedstawione przez Komisję w akcie wykonawczym.

(1) Rozporządzenie ustalające wspólne przepisów, artykuły 18-20.

TESTOWANIE NOWEGO PODEJŚCIA – REZULTATY W PRAKTYCE

Silniejsze zorientowanie na wyniki polityki spójności w latach 2014-2020 będzie wymagało pewnych zmian strategicznych na poziomie operacyjnym. Wskaźniki rezultatu zostaną uzgodnione i będą monitorowane w przypadku każdego programu. Aby przetestować nowe podejście w praktyce, Komisja Europejska zaprosiła reprezentatywną liczbę regionów do wzięcia udziału w programie pilotażowym. Redaktorzy *Panoramy* rozmawiali z niektórymi uczestnikami o wyzwaniach natury praktycznej związanych z nowym podejściem zorientowanym na wyniki.

BALÁZS PICHLER, NARODOWA AGENCJA ROZWOJU, WĘGRY

Z mojego punktu widzenia największym wyzwaniem na Węgrzech jest wyraźne skupienie naszych zasobów na ograniczonej liczbie obszarów, w których chcemy dokonać zmian i osiągnąć wyniki.

To wyraźnie oznacza odejście od obecnej polityki spójności opartej na „absorpcji”, w której kładzie się nacisk na pełne wykorzystanie dostępnych funduszy. Konsekwencją takiego podejścia w obecnym okresie programowania jest przeznaczenie środków finansowych na różne interwencje, co niekiedy utrudnia zmierzenie wyników polityki spójności.

Skupiając dostępne fundusze na ograniczonej liczbie docelowych obszarów zmian, napotkamy wiele wyzwań. Po pierwsze, zmiany oraz rezultaty, które zamierzamy uzyskać dzięki polityce spójności, muszą być oparte na szerokim porozumieniu zainteresowanych podmiotów. W przyszłości pewne potrzeby rozwojowe nie zostaną bowiem zaspokojone przez politykę spójności, co z kolei może wywołać niezadowolenie.

Po drugie, aby osiągnąć to szerokie porozumienie, przygotowanie przyszłych programów musi zacząć się wystarczająco wcześnie.

Być może największe wyzwanie dla nas stanowić będzie znalezienie odpowiedniej równowagi pomiędzy ambitnymi i realistycznymi zmianami.

Zaangażowanie interesariuszy

Nowe podejście zorientowane na wyniki wymaga większego zaangażowania interesariuszy. Aby rozpocząć ten proces, planujemy kontynuować program pilotażowy we współpracy z Komisją Europejską. Planujemy zorganizowanie pojedynczych dni pilotażowych dla każdej instytucji zarządzającej na Węgrzech.

Największym wyzwaniem nowego podejścia obok wskazania zmian i wyników, które chcemy osiągnąć, jest zaplanowanie sposobu pomiaru wkładu polityki spójności w tym zakresie.

Wiarygodne wskaźniki rezultatu

Pierwszym krokiem będzie dokonanie wyboru wiarygodnych i stabilnych wskaźników rezultatu, które są bezpośrednio związane z podejmowanymi interwencjami oraz pozwolą zmierzyć zmianę, jaką chcemy uzyskać.

Niemniej, należy pamiętać, iż czynniki zewnętrzne, które wpływają na wartość wskaźników rezultatu, będą zawsze obecne. Dlatego też należy z wyprzedzeniem zaplanować, jak będziemy oddzielać wpływ tych czynników na efekty końcowe podejmowanych interwencji, aby jasno określić wkład polityki spójności. Będzie to wymagało wczesnego planowania i ścisłej współpracy pomiędzy programowaniem, monitorowaniem i oceną.

MAURO TERZONI, RADA REGIONALNA, REGION MARCHE, ANCONA, WŁOCHY

Moim zdaniem nowe podejście nie jest dramatyczną zmianą, ale raczej przemyślanym dopracowaniem polityki spójności. Rzeczywiście, zajmowaliśmy się wskaźnikami, celami, rezultatami, wpływem, ocena itd. przez niemal 30 lat. Teraz jesteśmy na nowym etapie, gdzie ważne są wyniki i powinniśmy czerpać z tego, co już sprawdziliśmy i przetestowaliśmy w przeszłości.

Według mnie to jest raczej zmiana sposobu myślenia. Musimy rozpocząć od przemyślenia tego, jak i co chcemy zmienić w naszym regionie – co można zrobić – a nie skupiać się tylko na mechanizmach i procedurach. To jest największe wyzwanie.

Włączenie w proces interesariuszy programu

Od samego początku polityki spójności nasz region czerpał korzyści z istnienia silnej komisji interesariuszy zrzeszającej przedstawicieli środowisk socjoekonomicznych. Miasta, okregi, aktorzy społeczni i ekonomiczni oraz inni interesariusze są zaangażowani w różne fazy programowania, a w implementację programu zaangażowana jest nie tylko instytucja zarządzająca, ale wszystkie służby regionu.

Nowe wyzwanie to potrzeba zbudowania bardziej skoncentrowanej polityki, na co wskazują priorytety tematyczne, oraz określenie celów. Takie wyraźne wskazanie docelowych wyników wymaga, moim zdaniem, większego zaangażowania interesariuszy, a określenie jasnych celów wskazuje na konieczność wyraźnego zdefiniowania strategii. W tym procesie wszyscy interesariusze mogą łatwiej zrozumieć, która część ich „obszaru zainteresowań” obejma zmiany i w jaki sposób. Określenie celów jeszcze wyraźniej definiuje „rangę” wyników, które chcemy osiągnąć.

Program zorientowany na wyniki będzie wymagał mocnego partnerstwa, ponieważ teraz odzwierciedlac będzie nie tylko efektywność działania administracji, lecz także możliwości całego naszego regionu Marche.

Jednym z naszych celów jest uzyskanie przejrzystości wyników osiągniętych w przeszłości. Opracowaliśmy plan oceny, który będzie przyjęty na początku realizacji programów. Pozwoli to partnerom i interesariuszom zrozumieć, czego dokonaliśmy w przeszłości, co można zrobić i jakie napotkaliśmy trudności. Dzięki temu zyskają oni cenną wiedzę

o naszych dotychczasowych doświadczeniach i będą mogli określić swoje przyszłe propozycje i rekomendacje.

Przyszłe działania muszą być także zaplanowane w odpowiednim czasie. Nie chodzi tylko o spójność z warunkowaniami *ex ante*, ale także o zapewnienie interesariuszom i partnerom czasu na udział w tworzeniu strategii.

Największe wyzwania

Biorąc pod uwagę poziom administracyjny, w przyszłości w mniejszym stopniu niż dotychczas będzie chodziło o proces, a w większym o wyniki; mniej o wydatkowanie, a bardziej o to, jak wydawane są fundusze. W przyszłości wysiłki instytucji zarządzających będą w mniejszym stopniu skupiały się na kontrolach i audycie, a w większym na jakości efektów osiągniętych w poszczególnych programach.

Aby uzyskać poprawną ocenę wyników programu, konieczne będzie posiadanie systemów oceny/monitorowania zdolnych do określenia wartości dodanej finansowej interwencji. Będzie to wymagało lepszej jakości statystyk (wskaźników kontekstowych), pozwalających na określenie wartości bazowych i docelowych, które umożliwią pomiar „zmiany”.

Mierzenie polityki oznacza także odpowiedzialność, dzięki czemu polityka jest porównywalna. Tym sposobem przygotowanie programów zorientowanych na wyniki może stać się jeszcze bardziej delikatnym i wrażliwym procesem.

CHRISTIAN LINDELL, REGION SKÅNE, SZWECJA

Z naszego punktu widzenia wyraźnym wyzwaniem dla regionu Skåne w Szwecji jest zdefiniowanie celów w obszarach objętych interwencją, zwłaszcza w sytuacji, gdy nie możemy zmierzyć bezpośrednich efektów podejmowanych działań dla części przedsiębiorstw i w obszarze zatrudnienia.

Należy także zauważyć, że nie wszystkie ważne efekty dadzą się dobrze zmierzyć przy pomocy wskaźników. Ocena ciągła i studia przypadków często są lepszymi instrumentami.

W przeszłości prawdopodobnie zbyt często polegaliśmy na mierzalności całościowych efektów makroekonomicznych. Musimy zdać sobie sprawę, że niekoniecznie tworzymy nowe miejsca pracy i firmy. To, co naprawdę robimy, to budowanie struktur i sieci promujących wzrost. Zrozumienie tego ułatwi skupienie się na czynnikach kluczowych, to znaczy zmierzeniu liczby punktów węzłowych w sieciach oraz zapytaniu uczestników o ocenę użyteczności tych powiązań za pomocą ankiet.

Włączenie w proces interesariuszy

Uważam, że wśród projektodawców i wśród nas, którzy w praktyce muszą zajmować się obecnym systemem wskaźników nowa polityka dotycząca wskaźników zostanie przyjęta z entuzjazmem i ulgą. Nie będziemy musieli kontynuować prób zmierzenia rzeczy, co do których większość ludzi zgadza się, że trudno je zmierzyć lub jest to wręcz niemożliwe.

Jednak wciąż musimy szukać sposobów odpowiedzi na ważne pytania zadane przez naszych polityków o wpływ prowadzonych przez nas działań. Musimy zaproponować im inne niż wskaźniki źródło informacji, które umożliwi odpowiedź na pytania o wpływ programów. W naszym regionie w znacznym stopniu korzystamy z oceny ciągłej jako narzędzia pozwalającego dostarczyć takich informacji.

Nowe wyzwania

Jeśli chcemy zmienić strukturę wskaźników, będziemy potrzebować silnego politycznego poczucia własności oraz zgody na to, że pewnych kwestii po prostu nie można zmierzyć za pomocą wskaźników i trzeba użyć do tego innych narzędzi, takich jak studia przypadków oraz ocena ciągła.

Wymaga to także lepszego uwiarygodnienia przez autorów programów tego, że wysiłki w końcu będą prowadzić do zwiększenia wzrostu i zatrudnienia, nawet jeśli efekty pojedynczych działań są trudne do zmierzenia.

Wiele projektów ma na celu budowanie sieci i tworzenie nowych struktur współpracy i mimo że nie możemy bezpośrednio zmierzyć ich efektów dla biznesu i tworzenia miejsc pracy, musimy dokonać analizy, w której będziemy mogli pokazać, że takie korzystne efekty są prawdopodobne. Musimy także uzyskać zgodę na to, że programy w Europie Północnej są małe w stosunku do PKB i że z trudnością będziemy mogli zmierzyć ich efekty w skali makro.

Musimy także wziąć pod uwagę to, że warunki różnią się w znacznym stopniu pomiędzy regionami i należy się tym kierować przy wyborze wyzwań i wskaźników. Nie wszystko, co się zdarza na świecie, można przewidzieć, dlatego, moim zdaniem, regiony byłyby bardziej zainteresowane rozwijaniem ściślej określonych programów, gdyby programy te były bardziej elastyczne i łatwiej można byłoby je zmieniać.

WSKAŹNIKI PODSTAWOWE: POMOC W SLEDZENIU POSTĘPU W NASZYCH REGIONACH

W ramach polityki spójności Unii Europejskiej wdrażane są setki programów i projektów. Aby dostarczyć Komisji aktualnych informacji na temat kluczowych osiągnięć i realizacji celów, stosuje się zespół tak zwanych „podstawowych wskaźników” dotyczących programów polityki spójności. Zapewniają one niemal bieżące informacje na temat najważniejszych elementów polityki regionalnej oraz prezentują postęp w osiągnięciu celów.

Polityka spójności jest polityką zdecentralizowaną. Państwa członkowskie oraz regiony UE decydują, jakie są ich cele, opracowują programy operacyjne służące osiągnięciu tych celów, negocjują z Komisją Europejską oraz wdrażają programy. Oznacza to, że polityka spójności wspiera dokładnie to, czego ludzie danego regionu potrzebują, zgodnie z unijną zasadą subsydiarności.

Setki programów obejmują bardzo szeroki zakres działań. Stanowi to najistotniejszą wartość polityki spójności, ale także stawia Komisję w sytuacji, w której na proste pytanie o to, jakie są osiągnięcia polityki spójności, nie ma prostej odpowiedzi. Wymienienie wszystkich wyników osiągniętych przez programy jest praktycznie niemożliwe, ponieważ każdy program działa dla potrzeb swojego regionu w inny sposób.

Z tego powodu w 2006 roku Komisja wprowadziła do polityki spójności pewne wskaźniki wspólne – inaczej „wskaźniki podstawowe” – które pozwalają zmierzyć niektóre z częstszych działań. Mimo że nie można za ich pomocą ująć wszystkiego, pozwalają one Komisji Europejskiej – oraz wszystkim zainteresowanym stronom – uzyskać informacje dotyczące niektórych kluczowych osiągnięć regionów UE.

Chociaż wskaźniki podstawowe nie są obowiązkowe, większość programów operacyjnych korzysta z nich w swoich raportach rocznych. Wiemy na przykład, że do końca 2010 roku obecne programy doprowadziły do utworzenia 185 000 miejsc pracy, dały dostęp do Internetu szerokopasmowego ponad 850 000 osób oraz przyczyniły się do podłączenia dodatkowych 3,5 miliona osób do kanalizacji.

Jakość oraz wiarygodność raportowania na temat wskaźników podstawowych poprawia się każdego roku. Jest to niezwykle istotne, ponieważ wspólne wskaźniki będą ważnym elementem przyszłych przepisów rządzących polityką spójności. W przyszłości Komisja będzie mogła co roku sprawozdawać Parlamentowi Europejskiemu, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz opinii publicznej na temat tego, co zostało osiągnięte dzięki zasobom polityki spójności oraz dostarczać informacje potrzebne w debacie na temat jej wyników.

WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd7_indicators_en.pdf

INNOWACJA W REGIONACH NAJBARDZIEJ ODDALONYCH

Zrównoważony rozwój gospodarczy jest w coraz większym stopniu związany z możliwościami zmiany i innowacji gospodarki regionalnej. Bez względu na takie czynniki ograniczające jak odległość od Europy kontynentalnej, małe rynki czy brak masy krytycznej, większość z ośmiu europejskich regionów najbardziej oddalonych przyjęła zapriorytetowanie swojej działalności gospodarczej przez zachęcanie przedstawicieli sektora biznesowego do wytwarzania większej liczby towarów i świadczenia większej liczby usług z wartością dodaną.

Kilka przykładów wdrożonych innowacyjnych projektów pokazuje, że regiony najbardziej oddalone mają mocne strony oraz potencjał badawczy i innowacyjny, co wynika zwłaszcza z ich położenia geograficznego i cech morfologicznych. Znakomite projekty są prowadzone szczególnie w następujących dziedzinach:

- odnawialne źródła energii;
- badania morskie;
- zdrowie tropikalne;
- różnorodności biologicznej.

Zgodnie z artykułem 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zmienionym decyzją Rady Europejskiej z 29 października 2010 r., wprowadzającym zmiany statusu unijnego wyspy Saint-Barthélemy, w Unii Europejskiej istnieje osiem „regionów najbardziej oddalonych”: cztery francuskie departamenty zamorskie oraz regiony (Guadalupe, Gujana Francuska, Martynika i Reunion); jeden wspólny departament zamorski (Saint Martin); dwa autonomiczne regiony portugalskie (Azory i Madera) oraz jedna hiszpańska autonomiczna jednostka terytorialna (Wyspy Kanaryjskie). Od 1 stycznia 2012 r. Saint-Barthélemy nie jest już regionem najbardziej oddalonym, ponieważ wyspa ta stała się jednym z „krajów i terytoriów zamorskich” (KTZ). Na koniec należy zauważyć, że zgodnie z artykułem 355(6) TFUE Francja złożyła 26 października 2011 r. formalną prośbę do Rady Europejskiej o zmianę od stycznia 2014 r. statusu unijnego wyspy Mayotte z KTZ na region zamorski.

Rozwinąć można jednak kilka kolejnych dziedzin, w tym:

- rolnictwo oraz badania na temat żywności;
- łagodzenie efektów zmian klimatycznych;
- astrofizyka i przestrzeń powietrzna i kosmiczna;
- wulkanologia i sejsmologia.

Skuteczne wykorzystywanie dostępnych funduszy wspierających rozwój technologiczny i działania innowacyjne (RTDI) wynika z nieustannych działań podejmowanych na szczeblu europejskim przez władze regionalne i krajowe. Gospodarcze, społeczne oraz środowiskowe korzyści z takich inwestycji są ważne nie tylko dla samych regionów, ale także dla całej Unii Europejskiej. Kilka konferencji i seminariów, które odbyły się na Martynice, Azorach i na Reunion pokazało prawdziwe ożywienie i zainteresowanie ze strony interesariuszy w znalezieniu odpowiedniego wsparcia oraz lepszym wykorzystaniu funduszy europejskich w celu zwiększenia inwestycji w badania i działania innowacyjne.

Nie istnieje polityka innowacyjności, która pasowałaby dla wszystkich: różnorodność regionalna jest zaletą, która przemawia za różnorodnymi ścieżkami rozwoju za pomocą „inteligentnej specjalizacji”. Aby regiony najbardziej oddalone odniosły sukces, muszą połączyć swoje zalety, umiejętności i pomysły w celu konkurowania na rynku globalnym oraz rozwijania niewykorzystanego potencjału.

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Wyspy Kanaryjskie – El Hierro 100 %

Projekty te składają się z trzech różnych programów, które zostaną przeprowadzone i wdrożone:

1. 100% odnawialnych źródeł energii na potrzeby programu dostaw energii elektrycznej
2. Program oszczędzania energii
3. Program dotyczący transportu (przejście z paliw kopalnych na czysty transport)

Podczas pierwszej fazy projekt ma na celu pokrycie w ramach różnych działań 70-80% zapotrzebowania wyspy na energię elektryczną. Najbardziej innowacyjne z działań będą obejmować budowę elektrowni wiatrowo-wodnej, której celem będzie pokrycie i osiągnięcie 30% bezpośredniej penetracji energii wiatrowej do sieci.

Okres trwania projektu:

2003 – trwa obecnie

Łączne koszty: 64 600 000 EUR

Wkład UE: 500 000 EUR

WIĘCEJ INFORMACJI

www.goronadelviento.es/index.php

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA I ZMIANA KLIMATU

Madera – Jednostka oceny odpadów stałych

Zgodnie z definicją podaną w regionalnym planie strategicznego zarządzania odpadami stałymi wyspy, projekt dotyczy obiektu wybudowanego na potrzeby gospodarki odpadami stałymi i polega na instalacji niezbędnej infrastruktury oraz sprzętu do odpowiedniej integracji i optymalizacji działań dotyczących zbierania odpadów oraz transportu, zbierania selektywnego i recyklingu, waloryzacji, obróbki i końcowego usuwania odpadów.

Okres trwania projektu:

1996-2009

Łączne koszty: 152 576 EUR

Wkład UE: 102 081 EUR

WIĘCEJ INFORMACJI

www.valorambiente.pt/etrs-meia-serra

INNOWACJA/TRANSFORMACJA ROLNICZA

Martynika – FIBandCO

FIBandCO oferuje drugie życie pniom bananowców. Dzięki innowacyjnej technologii oraz ekologicznym procesom, produkują one naturalny fornir. Przez waloryzację niewyczerpanych, szybko odnawialnych zasobów oraz przy jednoczesnym unikaniu wylesiania FIBandCO tworzy produkty, które są wysoko oceniane ze względu na estetyczność, niepowtarzalność oraz walory ekologiczne.

Okres trwania projektu:

2010-2012

Łączne koszty: 1 211 000 EUR

Wkład UE: 500 499 EUR

WIĘCEJ INFORMACJI

www.fibandco.com

INTELIĞENTNA SPECJALIZACJA

Regiony najbardziej oddalone przygotowały projekt strategii innowacji regionalnych oraz rozpoczęły proaktywnie uczestniczyć w platformie inteligentnej specjalizacji (Platforma S³). Seminarium poświęcone inteligentnej specjalizacji odbędzie się w czerwcu 2012 r. na Azorach przy wsparciu Instytutu Perspektywicznych Studiów Technologicznych (IPTS). Wydarzenie to umożliwi wymianę poglądów oraz dokonanie najlepszych wyborów na poziomie regionalnym dla wszystkich zainteresowanych stron.

Platforma S³ to nowa sieć europejskich przedstawicieli regionalnych i ekspertów, która ma pomagać regionom w rozwoju, wdrażaniu i analizie strategii inteligentnej specjalizacji. Inteligentna specjalizacja jest ważnym aspektem polityki i pomysłem na politykę innowacyjności. Przede wszystkim opiera się na dobrej analizie zasobów każdego regionu (znaczące laboratoria różnorodności biologicznej, energie odnawialne, zasoby morskie itp.) Ponadto przez skupienie się na zasobach ludzkich i finansowych w kilku wybitnie obiecujących obszarach, które mogą być globalnie konkurencyjne, inteligentna specjalizacja pozwala wspierać kraje oraz regiony, wzmacniając ich innowacyjne możliwości. Ogólnym celem jest promocja skutecznego, efektywnego i synergicznego korzystania z inwestycji publicznych w celu osiągnięcia rozwoju innowacyjnego przez budowanie wieloletnich strategii, nad którymi czuwać będzie zespół ekspertów. Zespół ten będzie sprawował funkcję doradczą oraz propagować dobre praktyki w regionach.

Regiony najbardziej oddalone są jednymi z pierwszych regionów europejskich podlegających regionalnemu systemowi innowacji w ramach nowej koncepcji gospodarczej. Stanowi to dla nich możliwość pokazania swojego zaangażowania politycznego oraz entuzjazmu dla pobudzania inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu przez waloryzację zasobów oraz regionalnych możliwości innowacyjnych.

Zaangażowanie to z pewnością pomoże w zwiększeniu produktywności oraz konkurencyjności, stwarzając nowe miejsca pracy oraz przynosząc lepszą jakość życia dla mieszkańców regionu. Zmiana w kierunku innowacyjności idzie oczywiście w parze ze zmianą kultury biznesowej. Skuteczne systemy innowacyjne mobilizują możliwości intelektualne i przedsiębiorcze niezbędne do tworzenia środowisk biznesowych przyjaznych innowacji, zwłaszcza wśród małych i średnich przedsiębiorstw, nie tylko w przemyśle hi-tech, ale także w innych sektorach.

DRUGIE FORUM REGIONÓW NAJBARDZIEJ ODDALONYCH odbędzie się 2 i 3 lipca 2012 r. w Brukseli, Belgia.

Pierwsze Forum zgromadziło w 2010 r. ponad 500 uczestników. Przybyli na nie reprezentanci regionów najbardziej oddalonych, politycy europejscy krajowego i regionalnego szczebla oraz ważne postacie działające na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, nauki i sektora prywatnego.

Drugie Forum odbędzie się w tym samym duchu. Omówione na nim zostaną propozycje unijne dotyczące kilku obszarów UE, które mają znaczny wpływ na regiony najbardziej oddalone. Forum odbędzie się niedługo po przyjęciu w czerwcu 2012 r. zaleceń Komisji Europejskiej dotyczących przyszłych strategii dla regionów najbardziej oddalonych.

Rozmowy skupią się na ważnych kwestiach dotyczących rozwoju ośmiu europejskich regionów najbardziej oddalonych w kontekście strategii „Europa 2020” oraz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Forum będzie stanowić możliwość wymiany poglądów wszystkich zainteresowanych stron na takie tematy, jak potencjał „błękitnego wzrostu” (długoterminowa strategia wspierania wzrostu sektora morskiego), modernizacja rolnictwa, wyzwania dla środowiska, kwestie społeczne, zatrudnienie, innowacja i konkurencyjność w biznesie.

Więcej informacji można znaleźć pod adresem:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/rup2012/index_en.cfm

WIĘCEJ INFORMACJI

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

DUŃSKA PREZYDENCJA W UNII EUROPEJSKIEJ: EU2012.DK

» Kluczowym zadaniem duńskiej prezydencji jest poprawa sytuacji finansowej przez zapewnienie wzrostu gospodarczego i miejsc pracy. »

W pierwszej połowie 2012 r. Dania obejmuje prezydencję w Radzie Unii Europejskiej. Stefan Emanoil Ilcus, pierwszy sekretarz duńskiego przedstawicielstwa w Unii Europejskiej oraz przewodniczący Grupy roboczej Rady Unii Europejskiej ds. środków strukturalnych, przedstawia priorytety duńskiej prezydencji dotyczące polityki spójności.

Żyjemy w trudnych czasach w Europie. Jakie są ogólnie główne priorytety prezydencji oraz co można zrobić, aby przywrócić zaufanie do rynku i wzrost gospodarczy?

Duńska prezydencja ma cztery główne priorytety: zadbanie o (1) odpowiedzialną, (2) dynamiczną, (3) zieloną i (4) bezpieczną Europę. Kluczowym zadaniem jest poprawa sytuacji finansowej przy jednoczesnym zapewnieniu wzrostu gospodarczego i miejsc pracy. Poprawa ta zostanie osiągnięta dzięki lepszej koordynacji makroekonomicznej w Unii Europejskiej, która oznacza lepszy monitoring gospodarek państw członkowskich oraz przygotowanie przez wszystkie państwa członkowskie krajowych programów stabilności i konwergencji, jak również krajowych programów reform. Ponadto, duńska prezydencja skupia się na dalszej mechanizmów koordynacyjnych dla krajów strefy euro oraz odpowiedniej regulacji sektora finansowego, aby zminimalizować ryzyko nowego kryzysu. Wzrost gospodarczy i miejsca pracy zostaną zapewnione dzięki reformom strukturalnym w państwach członkowskich, nowemu siedmioletniemu budżetowi promującemu wspomniany wzrost i tworzenie miejsc pracy oraz dzięki ożywieniu rynku wewnętrznego obejmującemu utworzenie jednolitego rynku cyfrowego.

Jakie są priorytety prezydencji w zakresie polityki spójności?

Mimo kryzysu gospodarczego należy pamiętać, że polityka spójności jest jednym z największych sukcesów integracji

i solidarności europejskiej. Polityka spójności odegrała - i nadal odgrywa - ważną rolę w eliminowaniu nierówności między różnymi regionami i państwami UE. Duńska prezydencja uważa, że polityka spójności jest ważnym elementem przygotowującym Europę do stawienia czoła obecnym i przyszłym wyzwaniom. Musimy zatem utrzymać ten kierunek: zwiększać konkurencyjność, wzrost oraz zatrudnienie za każde wydane euro oraz zadbać o to, aby polityka spełniała swoje zadanie.

Polityka spójności *musi* skupiać się na wynikach. Dotyczy to także procesu negocjacyjnego. Mamy zamiar osiągnąć jak największy postęp w negocjacjach. Pakiet spójności jest bardzo obszerny i zamierzamy osiągnąć równoległy postęp zarówno w przypadku wieloletnich ram finansowych, jak i w pracach nad przepisami dotyczącymi polityki spójności. Regulacje dotyczące polityki spójności nie mogą jednak zostać przyjęte bez końcowej akceptacji Rady dotyczącej wieloletnich ram finansowych.

Wieloletnie ramy finansowe są obecne w programie pięciu z sześciu spotkań Rady do Spraw Ogólnych podczas duńskiej prezydencji, co odzwierciedla nacisk, jaki kładziemy na postęp w negocjacjach.

Negocjacje pakietu ustawodawczego dotyczącego polityki spójności po roku 2014 to złożony proces angażujący wiele stron. Jak zamierzacie osiągnąć postęp w negocjacjach i uzyskać kompromis? Które elementy pakietu są według Pana szczególnie istotne?

Nie powinniśmy skupiać się tylko na kilku nowych koncepcjach zawartych w propozycjach Komisji, w tym na uwarunkowaniach *ex ante*, ramach wykonania czy koncentracji tematycznej, nie wspominając już programowania strategicznego, systemu zarządzania i kontroli oraz zarządzania finansowego. Wszystkie te elementy są oczywiście ważne. W zaproponowanych zmianach jest pewien cel i jestem

„Mimo kryzysu gospodarczego należy pamiętać, że polityka spójności jest jednym z największych sukcesów integracji i solidarności europejskiej.”

pewien, że potrafimy znaleźć praktyczne rozwiązania i konkretne ulepszenia tego, co na początku wydawało się być skomplikowaną propozycją. W końcowym rozliczeniu skupienie się na celu i wynikach zawsze wychodzi na dobre.

Razem z poprzednią prezydentką polską i przyszłą prezydentką cypryjską podzieliliśmy proces negocjacyjny na kilka bloków tematycznych. Podczas pierwszych miesięcy prezydentki omówiliśmy szereg tematów, takich jak uproszczenie polityki spójności, system zarządzania i kontroli, duże projekty, działania generujące przychód, programowanie strategiczne i koncentrację tematyczną. To podejście okazało się bardzo efektywne. Ostatecznie możemy jednak osiągnąć tylko taki postęp, jaki są gotowe osiągnąć delegacje krajowe.

Jak przebiega współpraca z pozostałymi członkami zespołu trzech prezydentek: Polską i Cyprzem?

Współpraca między tymi trzema państwami jest bliska i oparta na konstruktywnym podejściu oraz ścisłej koordynacji. Miało to ogromne znaczenie w płynnym przejściu między prezydentką Polski i Danii oraz sprawiło, że proces negocjacyjny nie stracił rozpędu. Mamy nadzieję, że stanie się tak też 1 lipca wraz z objęciem prezydentki przez Cypr. Na tym etapie negocjacje powinny być już bardzo zaawansowane i kluczowe jest utrzymanie tego tempa.

Jak przewiduje Pan współpracę z Parlamentem Europejskim?

W związku z tym, że polityka spójności jest przedmiotem zwykłej procedury ustawodawczej, Rada będzie musiała ściśle współpracować z Parlamentem. Jeśli chodzi o współpracę w Radzie, to potraktowaliśmy tę kwestię poważnie. Przewidziane są spotkania grup roboczych, spotkania dwustronne z delegacjami oraz dyskusje w trakcie kwietniowego i czerwcowego posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych. W celu uniknięcia

niepotrzebnych rozbieżności między ustawodawcami oraz zwiększenia szans na osiągnięcie porozumienia tak szybko jak to możliwe, będziemy również w bliskim kontakcie z Parlamentem w czasie całego okresu negocjacji.

UPROSZCZENIE PRZYSZŁEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI

Jednym z największych oczekiwań związanych z nową polityką spójności na lata 2014-2020 było jej uproszczenie.

Komisja Europejska przedstawiła propozycje jeszcze większego uproszczenia różnych obszarów polityki. W przypadku polityki spójności, niektóre propozycje opierają się na zmianach już wprowadzonych, natomiast inne są całkiem nowe.

Wartość uproszczenia

Nadrzędnym celem uproszczenia jest zapewnienie sprawnej realizacji polityki oraz efektywnego wykorzystania zasobów administracyjnych na poziomie regionalnym, krajowym i na poziomie UE.

Panuje powszechna zgoda, że uproszczone zasady umożliwią zredukowanie czasu i kosztów niezbędnych do osiągnięcia celów i pozwolą lepiej skupić się na wynikach. Uproszczenie zasad ułatwi ich zrozumienie, co z kolei zagwarantuje pewność prawną.

Kolejną korzyścią będzie zmniejszenie ilości błędów i zwiększenie zaufania do krajowych systemów odpowiadających za realizację polityki.

Wolą Komisji Europejskiej jest osiągnięcie uproszczenia przez zastosowanie różnych metod, takich jak zharmonizowanie przepisów dotyczących kilku funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi, zwiększenie swobody działań, wzrost proporcjonalności, doprecyzowanie przepisów w celu poprawy pewności prawnej oraz cyfryzacja dokumentacji i procesów.

Wyzwania

Efektywna realizacja działań będzie zależeć od starań licznych władz, organizacji oraz firm z całej Unii Europejskiej.

Wyraznie widać jednak, że z powodu różnic istniejących między krajami, zmiany w niektórych państwach członkowskich postrzegane jako uproszczenie w innych mogą być odbierane wręcz odwrotnie. Wymaga to znalezienia wspólnego mianownika i zapewnienia elastyczności, aby ułatwić zarządzanie polityką spójności.

Z doświadczeń wynika też, że instytucje zarządzające i beneficjenci niekiedy stosują stare przepisy już po wprowadzeniu nowych, co nieuchronnie prowadzi do błędów.

Dlatego też wielu zaangażowanych aktorów ostrzegano przed wprowadzaniem radykalnych zmian do obowiązujących przepisów. Mając to na uwadze, Komisja zaproponowała tylko takie zmiany, które pozwolą na uproszczenie polityki spójności w praktyce.

Wdrażanie

Kluczową rolę w dążeniu do poprawy sytuacji dla podmiotów korzystających z polityki spójności odgrywają państwa członkowskie i odpowiednie urzędy.

Głównym celem propozycji przedstawionych przez Komisję jest uproszczenie polityki dla jej beneficjentów. Część aspektów uproszczenia dotyczy również zmniejszenia wysiłku administracyjnego na wszystkich poziomach administracji, zaś inne są skierowane konkretnie do administracji krajowej i regionalnej. W niektórych przypadkach trzeba będzie zmodernizować systemy informatyczne w administracji publicznej, wdrożyć nowe procedury i zorganizować szkolenia, aby zapewnić uproszczenie polityki spójności na poziomie jej beneficjentów.

Uproszczenie jako wspólna odpowiedzialność

Wyniki oceny propozycji przedstawionych przez Komisję wskazują na duży potencjał w zakresie uproszczenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów. Dotyczy to głównie zdecydowanego przejścia od dokumentów papierowych na rzecz e-zarządzania.

Prostsze i bardziej zharmonizowane zasady kwalifikowalności, a także krótsze okresy przechowywania dokumentów powinny znacząco zmniejszyć obciążenia dla beneficjentów.

Zmianom legislacyjnym na poziomie UE muszą towarzyszyć inicjatywy na poziomach krajowym i regionalnym upraszczające procedury dla beneficjentów.

W związku z tym proponuje się, aby w każdym z państw członkowskich wyznaczono jasne cele w tym zakresie.

Wykorzystanie potencjału

Wspólny wysiłek na poziomach UE, krajowym i regionalnym pozwoli ograniczyć łączne obciążenia beneficjentów o 25% na poziomie unijnym w porównaniu z okresem 2007-2013.

Jednak warunkiem osiągnięcia pełni sukcesu jest zaangażowanie wszystkich interesariuszy.

Interesariusze, poprzez mechanizmy partnerstwa, mogą pilnować, aby podczas planowania programów operacyjnych pamiętano o priorytetach upraszczania.

Instytucje zarządzające, certyfikujące i audytowe mogą pomóc w upewnieniu się, że ustawodawstwo krajowe oraz obowiązujące przepisy w pełni wykorzystują potencjał uproszczonych rozwiązań i podejmować działania zapobiegające nadmiernemu komplikowaniu regulacji krajowych lub regionalnych.

Władze krajowe mogą realizować szczegółowe analizy i podejmować działania na poziomie krajowym, aby wyzwolić potencjał uproszczenia istniejący w świetle nowych i ulepszonych możliwości zawartych w propozycjach Komisji dotyczących polityki spójności na lata 2014-2020. Poza wprowadzeniem nowych metod, pozytywny wpływ w zakresie uproszczenia może mieć również promowanie dobrych praktyk, wyciąganie wniosków z doświadczeń innych państw członkowskich i organizowanie szkoleń dla pracowników.

Propozycje główne

1. Zharmonizowanie przepisów z innymi funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych

Zaproponowane przez Komisję nowe regulacje wyznaczają wspólne przepisy dla polityki spójności, rozwoju obszarów wiejskich oraz polityki morskiej i rybołówstwa w zakresie planowania strategicznego, kwalifikowalności i trwałości.

Liczba strategicznych dokumentów *zostanie ograniczona* – dla pięciu funduszy wspólnych ram strategicznych będzie wymagany tylko jeden strategiczny dokument unijny i jeden krajowy⁽¹⁾.

(1) Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR).

2. Większa swoboda tworzenia programów i systemów

TAKIE SAME ZASADY DLA WSZYSTKICH FUNDUSZY OBJĘTYCH WSPÓLNYMI RAMAMI STRATEGICZNYMI

Wcześniej zdarzało się, że różne fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych stosowały różne kryteria kwalifikowalności dla podobnych projektów.

Wymaga to zapoznania się z kilkoma różnymi zestawami przepisów i powoduje ryzyko popełniania błędów mających dla beneficjentów konsekwencje finansowe.

Propozycje na lata 2014-2020 ograniczają te komplikacje, wyznaczając wspólne przepisy kwalifikowania wydatków dla funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Przepisy na poziomie unijnym powinny być odpowiednio uzupełnione przez regulacje krajowe.

Aby zapewnić elastyczność tworzenia programów na poziomie krajowym i regionalnym, implementacja funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych powinna odbywać się na odpowiednim poziomie terytorialnym, zgodnie ze strukturą administracyjną danego państwa członkowskiego.

Większa swoboda będzie możliwa do osiągnięcia dzięki zaproponowanym nowym rozwiązaniom. Państwa członkowskie i regiony mogą planować programy operacyjne obejmujące obszar interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS) wspólnie albo w ramach oddzielnych programów, dopasować alokacje środków finansowych między kategoriami regionów do wysokości 2%, łączyć finansowanie jednego projektu z różnych unijnych źródeł, finansować horyzontalną pomoc techniczną z jednego funduszu oraz łączyć funkcje instytucji zarządzających i certyfikujących.

Mogą także tworzyć wspólne komitety monitorujące i zwoływać coroczne spotkania przeglądowe dla programów finansowanych z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Kwalifikowalność sprzętu z EFS ułatwi także zintegrowane planowanie na poziomie projektów.

Zintegrowane programowanie będzie także łatwiejsze dzięki możliwości korzystania z różnych narzędzi, takich jak zintegrowane inwestycje terytorialne, rozwój lokalny kierowany przez społeczność czy możliwość finansowania projektu z kilku funduszy.

NOWA OPCJA PROGRAMÓW WIELOFUNDUSZOWYCH

W latach 2014-2020 państwa członkowskie będą mogły zdecydować się na przygotowanie i wdrożenie programów jedno- lub wielofunduszowych (łącznie EFRR, EFS i Fundusz Spójności według krajowych rozwiązań).

Możliwość powołania wspólnych komitetów monitorujących oraz systemów monitorowania i raportowania może przysporzyć oszczędności organom krajowym.

Wspólne planowanie ułatwi stworzenie zintegrowanego podejścia do realizacji polityki spójności.

3. Większa proporcjonalność

Ustawiczne kontrole mogą być dużym obciążeniem administracyjnym dla beneficjentów. Propozycja powoduje ograniczenie częstotliwości audytów.

Wszystkie ustalenia dotyczące raportowania, oceny, zarządzania i kontroli funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi powinny być proporcjonalne pod względem finansowania i administracji do przyznanej pomocy.

OGRANICZONA ILOŚĆ AUDYTÓW W PRZYPADKU MAŁYCH PROJEKTÓW

W latach 2014-2020 operacje, w których łączne wydatki kwalifikowalne nie przekraczają 100 000 euro, powinny być audytowane tylko raz, wspólnie przez organ kontrolny i Komisję, przez cały okres ich trwania.

Dzięki temu beneficjenci wdrażający małe projekty unikną licznych kontroli i będą mogli poświęcić więcej czasu na realizację projektów.

Coroczne spotkania przeglądowe, w których uczestniczy Komisja i państwo członkowskie, mogą nie zawsze być konieczne. Uruchomienie programów jest procesem długotrwałym, dlatego pierwszy raport z wdrażania i dokumenty rozliczeniowe muszą zostać wysłane dopiero w roku 2016.

Audyty Komisji będą także bardziej koncentrowały się na obszarach zagrożonych ryzykiem. W przypadku dobrze działających instytucji audytowych, Komisja ograniczy swoje audyty tam, gdzie krajowe systemy realizacji polityki działają dobrze.

4. Pewność prawna dzięki jaśniejszym przepisom

Przejrzyste i proste reguły mogą w znacznym stopniu przyczynić się do uproszczenia polityki spójności. Na podstawie doświadczeń, wiele przepisów na lata 2007-2013 zostało poprawionych w celu uzyskania większej przejrzystości. W następnym okresie będzie dostępnych więcej instrumentów finansowych, a większa normatywność zasad pozwoli ograniczyć liczbę przepisów krajowych. Warunki finansowania projektów poza zakresem programu zostały jaśniej sformułowane. Wprowadzono opcjonalne stawki zryczałtowane do zasad regulujących operacje przynoszące dochód.

NOWE PRZEPISY ZWIĄZANE Z GENEROWANIEM DOCHODU

Propozycje na lata 2014-2020 zakładają bardziej proporcjonalne traktowanie projektów generujących dochód i upraszczają zarządzanie nimi. Zawierają postulat wprowadzenia stawek zryczałtowanych, jakie mogą być finansowane przez fundusze w kontekście danego rodzaju projektu. Państwa członkowskie mogą samodzielnie decydować, czy chcą stosować te stawki, czy korzystać z dotychczasowej metody obliczania luki finansowej tam, gdzie standardowe stawki nie są odpowiednim rozwiązaniem.

Powyższe przepisy nadal nie mają zastosowania do wszystkich projektów EFS oraz projektów EFRR, Funduszu Spójności, EFRROW i EFMR o wartości poniżej 1 miliona euro, aby ograniczyć obciążenia związane z tymi zobowiązaniami.

5. Skuteczniejsza realizacja polityki i uproszczony system raportowania

W kilku przypadkach uproszczenie będzie także polegało na bezpośrednim zmniejszeniu kosztów administracyjnych.

Intencją Komisji jest zapewnienie proporcjonalności raportów składanych przez instytucje zarządzające poprzez ograniczenie tych dokumentów do elementów podstawowych.

W latach 2014-2020 zwykle sprawozdania roczne będą znacznie bardziej uproszczone w porównaniu z okresem 2007-2013 i będą zawierały tylko niezbędne sprawozdania z postępu prac. Pierwszy roczny raport musi zostać przesłany dopiero w roku 2016.

Będzie on zawierał głównie dane pobierane automatycznie z systemu informacji i mniej tekstu opisowego.

Tylko dwa razy w trakcie realizacji programu (i w końcowym sprawozdaniu z realizacji programu) instytucje zarządzające będą musiały przedstawić bardziej wyczerpujące sprawozdania.

6. Zmniejszanie obciążeń administracyjnych beneficjentów

Obciążenia administracyjne beneficjentów zostaną ograniczone dzięki szerszemu dostępowi do uproszczonej struktury kosztów przy zachowaniu i rozszerzeniu opcji kosztów uproszczonych wprowadzonych w okresie 2007-2013. Dzięki takiemu rozwiązaniu:

- uproszczona struktura kosztów może być zastosowana do pięciu funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi;
- obecne metody ustalania kosztów uproszczonych są utrzymane;
- niektóre stawki zryczałtowane, koszty jednostkowe i kwoty ryczałtowe zostały ustalone na poziomie UE;
- maksymalna wysokość przyznanych środków w przypadku kwot ryczałtowych zostanie podniesiona do 100 000 euro;
- stawki zryczałtowane będą mogły być stosowane w odniesieniu do różnych wydatków; oraz
- opcje uproszczonych kosztów z istniejących krajowych i unijnych źródeł finansowania można stosować do podobnych projektów.

Wprowadzenie procedury stopniowego zamykania skróci maksymalny okres przechowywania dokumentacji z obecnych ponad 10 do około 5 lat.

POZYTYWNE DOŚWIADCZENIA ZWIĄZANE Z ZASTOSOWANIEM W DANII UPROSZCZONEJ STRUKTURY KOSZTÓW

Duńskie miasto Aalborg, realizujące kilka projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), odnotowało natychmiastowe korzyści po przejściu na uproszczoną strukturę kosztów.

Do roku 2011 wszystkie projekty EFRR podlegały zasadom dotyczącym kosztów rzeczywistych, zgodnie z którymi wszystkie koszty pośrednie musiały być potwierdzone zewnętrzną dokumentacją płatności.

„Było to bardzo obszerne zadanie dla naszej organizacji, ponieważ wymagało raportowania milionów faktur na wydatki takie jak jedzenie, podróże, wydruki, reklama i tym podobne” - wyjaśnił Jonas Kromann, kierownik projektu w Aalborg.

Na początku roku 2011 Wydział Handlowy Urzędu Miasta Aalborg przekształcił projekty i rozpoczął stosowanie stawek zryczałtowanych.

„Przekształcenie projektów nie odbyło się bez problemów. Z opcjami kosztów rzeczywiście ponoszonych i stawek zryczałtowanych wiążą się różne plany kont. Podsumowując, można jednak powiedzieć, że uproszczenia wynikające z używania powyższych stawek znacząco ułatwiły administrację projektami prowadzonymi przez miasto Aalborg” – twierdzi Kromann.

Uproszczenie Polityki spójności na lata 2014-2020

Niniejszy raport jest dostępny w języku angielskim, bułgarskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, holenderskim, litewskim, łotewskim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim.

7. Nacisk na zarządzanie oparte na wynikach: wspólny wplan działania

Wspólny plan działania jest częścią jednej lub kilku osi priorytetowych lub programów operacyjnych wdrażanych w ramach podejścia opierzonego na wynikach w celu osiągnięcia założeń ustalonych wspólnie między państwem członkowskim i Komisją. Wspólny plan działania pozwala przenieść nacisk zarządzania w stronę wyników. Obszary, w których można zastosować to rozwiązanie nie są określone, ale mogą one obejmować zarówno pomoc techniczną, jak i trwałą integrację młodych osób na rynku pracy. Możliwość skorzystania ze wspólnego planu działania jest uzależniona od przedstawienia wiarygodnych założeń docelowych (produkty i rezultaty).

Zarządzanie finansowe w ramach wspólnego planu działania opiera się wyłącznie na produktach i rezultatach, gdzie refundacja odbywa się według standardowej skali kosztów jednostkowych lub kwot ryczałtowych właściwych dla wszystkich typów projektów. Audyty wspólnego planu działania przeprowadzane przez Komisję i organy kontrolne będą więc ukierunkowane wyłącznie na sprawdzenie, czy przesłanki dla refundacji kosztów zostały spełnione np. czy osiągnięto zamierzone produkty i rezultaty.

W ramach wspólnego planu działania państwa członkowskie mogą stosować zwykle reguły finansowania przy refundacji kosztów w projektach. Nie powinny być one przedmiotem audytu organów kontrolnych ani Komisji. Wspólny plan działania będzie zatwierdzony przez Komisję, co gwarantuje pewność prawną.

8. e-spójność

Dzięki e-spójności będzie można znacznie ograniczyć obciążenia administracyjne.

Propozycje Komisji na lata 2014-2020 przewidują maksymalne wykorzystanie istniejących baz danych, a także rozwój interfejsów i innych narzędzi ułatwiających przesyłanie danych oraz przechowywanie dokumentów w postaci elektronicznej.

Te zmiany powinny spowodować ograniczenie liczby błędów w przesyłanych dokumentach oraz ułatwić beneficjentom dostęp do istniejących dokumentów i ich ponowne przesyłanie. Pozwoli to również zmniejszyć liczbę utraconych dokumentów, a w dalszej perspektywie ograniczyć koszty archiwizacji.

9. Uproszczenie Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Zaproponowano wprowadzenie oddzielnej regulacji, która ułatwi indywidualizację przepisów, jak również dostarczy organom odpowiedzialnym za wdrożenie Europejskiej Współpracy Terytorialnej jasnej informacji co do obowiązujących zasad.

Najważniejsze założenia to m.in. możliwość obliczenia 15 % kosztów przeznaczonych na angażowanie personelu za pomocą stawek zryczałtowanych, bardziej zharmonizowane reguły kwalifikowalności oraz integracja funkcji instytucji zarządzającej i certyfikującej.

10. Uproszczenie Europejskiego Funduszu Społecznego

Mając na uwadze charakterystykę Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) (liczne małe granty, główne wydatki, na które składają się koszty personelu, relatywnie standardowe typy projektów), zaproponowano jego uproszczenie. Główne zmiany zakładają wprowadzenie dodatkowych możliwości korzystania z kosztów uproszczonych.

Większość wydatków w ramach projektów EFS dotyczy kosztów angażowania personelu. Mając to na uwadze, Komisja zaproponowała możliwość obliczania łącznych kosztów kwalifikowalnych w projekcie EFS na podstawie bezpośrednich kosztów angażowania personelu przez dodanie 40 % do wysokości tych kosztów. Stawka ta jest ustanawiana w rozporządzeniu i dlatego nie wymaga zatwierdzenia przez organy krajowe.

Wprowadzono też szereg uproszczonych procedur obsługi małych grantów w celu ułatwienia dostępu do kosztów uproszczonych na przejrzystych warunkach.

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE UPROSZCZEŃ

1. WYZNACZANIE PRIORYTETÓW

Jasno nakreślona strategia i skupienie na wyraźnie określonych obszarach pomoże w terminowej realizacji programów wsparcia. Koncentracja umożliwi również ograniczenie liczby tych programów i zaangażowanych organów, co pozwoli obniżyć koszty.

2. WYKORZYSTYWANIE EFEKTU SYNERGII

Zintegrowane programy i projekty, wspólne ramy prawne na poziomach krajowym lub regionalnym, wspólne komitety monitorujące, wspólne systemy zarządzania i kontroli: wszystkie te elementy ułatwiają tworzenie zindywidualizowanych rozwiązań systemowych.

3. CYFRYZACJA

Wdrożenie polityki spójności wiąże się z koniecznością przetwarzania ogromnej liczby informacji potrzebnych do zarządzania i raportowania. Państwa członkowskie dokonały postępu w zakresie wymiany informacji elektronicznych w administracji, jednak komunikacja z beneficjentami nadal opiera się na dokumentach papierowych. Oprócz uciążliwości dla beneficjentów, wiąże się to również z koniecznością powielania ogromnej ilości danych przez administrację i dodatkowymi kosztami, których można uniknąć. Z tego powodu Komisja zaproponowała nałożenie na państwa członkowskie obowiązku wprowadzenia elektronicznych systemów wymiany danych z beneficjentami do końca roku 2014. Dodatkowe usprawnienia można osiągnąć poprzez wyjście poza ramy obowiązujących przepisów, tj. przez rozwój e-usług dla beneficjentów funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi (i funduszy krajowych) oraz efektywne wykorzystanie rejestrów krajowych (rejestrów działalności gospodarczej, baz danych podatkowych itp.).

4. KORZYSTANIE Z INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Raz stworzone instrumenty finansowe ułatwiają i usprawniają dostęp do funduszy, zwłaszcza przy odpowiednim zaangażowaniu sektora prywatnego. Możliwe jest dalsze uproszczenie procedur przez zastosowanie instrumentów finansowych opracowywanych na poziomie UE lub standardowych warunków ustalanych przez Komisję.

5. STOSOWANIE UPROSZCZONEJ STRUKTURY KOSZTÓW

W niektórych obszarach finansowanie oparte na kosztach rzeczywiście ponoszonych jest nadal najprostszym z dostępnych mechanizmów. Jednak gdzie indziej uproszczona struktura kosztów może stanowić atrakcyjną alternatywę. Stawki zryczałtowane i koszty jednostkowe ustalane na poziomie UE mogą ułatwiać oszczędne korzystanie z tych opcji, ponieważ nie wymagają one tworzenia odrębnej metodologii na poziomie krajowym. Możliwość korzystania z uproszczonej struktury kosztów względem polityk UE i krajowych programów pomocowych, a także stosowania budżetów roboczych (w przypadku EFS) zmniejsza konieczność angażowania dodatkowych zasobów przez państwa członkowskie.

6. STOSOWANIE WSPÓLNYCH PLANÓW DZIAŁANIA

Wspólne plany działania są dużym krokiem w kierunku zarządzania opartego na wynikach, gdzie większość operacji jest rozliczanych w uproszczonym schemacie kosztów. A zatem wdrożenie przynajmniej operacji pilotażowych w postaci wspólnych planów działania może w dłuższej perspektywie okazać się pomocne i przynieść pozytywne efekty.

7. OCENA RYZYKA I TECHNIKI ADAPTACYJNE

Propozycja Komisji zakłada powstanie systemu, w którym działania administracyjne będą uwzględniały wiążące się z nimi ryzyko. Dotyczy to w szczególności kontroli i audytów procesów zarządzania, które powinny być dostosowane do istniejącego ryzyka. W przypadku audytów dostosowania powinny opierać się na wspólnych zasadach obowiązujących na poziomie UE oraz porozumieniach z Komisją, natomiast częstotliwość i zasięg kontroli zarządzania powinny zależeć od decyzji poszczególnych instytucji zarządzających.

WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/simplification_pl.pdf

„Panorama” rozmawia z wiodącymi członkami Komisji Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego na temat roli polityki spójności oraz postępu w zakresie propozycji nowego pakietu ustawodawczego.

POLITYKA SPÓJNOŚCI TO POLITYKA INWESTYCYJNA

Constanze Angela Krehl, członek Parlamentu Europejskiego, Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów, członek Komisji Rozwoju Regionalnego, współsprawozdawca rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy dla funduszy europejskich.

Wzrost gospodarczy a polityka spójności

Pomiędzy poszczególnymi spotkaniami na szczycie obywatele mogą odnieść wrażenie, że to konsolidacja fiskalna jest ratunkiem dla Europy. Niestety tak wcale nie jest. Każdy przedsiębiorca wie, że musi utrzymywać wydatki na poziomie minimalnym, pamiętając równocześnie o tym, że rozwój firmy jest możliwy dzięki inwestycjom. Podobnie jest w przypadku naszego kontynentu. Niepotrzebne wydatki mogą być szkodliwe dla gospodarki, jednak to właśnie inwestycje przywrócą rozwój w kraju takim jak na przykład Grecja.

Europejska polityka spójności to polityka inwestycyjna. Wspieranie projektów dopasowanych do potrzeb poszczególnych regionów Europy pozwala odbudowywać gospodarki i wzmacnia ich pozycję na rynkach światowych.

Parlament Europejski pracuje obecnie nad projektem polityki spójności na następny okres programowania. Oprócz prowadzenia prac związanych z tym planowaniem długoterminowym zajmujemy się również potrzebami najczęściej dotkniętych regionów Europy. Trwają na przykład rozmowy nad wprowadzeniem zmian w obowiązującym obecnie rozporządzeniu, które pozwolą zwiększyć wpływ wsparcia polityki spójności w krajach takich jak Grecja.

Rola Parlamentu Europejskiego

Mamy świadomość spoczywającej na nas odpowiedzialności, z uwzględnieniem roli Parlamentu Europejskiego jako współustawodawcy polityki spójności oraz tego, że rozporządzenie ogólne wyznacza zasady dla pięciu różnych funduszy⁽¹⁾.

(1) 5 funduszy: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR).

Mamy nadzieję na ścisłą współpracę z Radą i dążymy do intensywnej wymiany zdań z podmiotami regionalnymi. Pragnę uzyskać silne stanowisko regionów, na przykład podczas negocjacji związanych z umowami partnerskimi.

Planujemy przyjąć pakiet legislacyjny do końca bieżącego roku, o ile do tego czasu zakończą się negocjacje związane z Wieloletnimi Ramami Finansowymi (MFF).

Pakiet legislacyjny dotyczący polityki spójności na lata po roku 2014

Jestem przekonana, że w kwestiach istotnych uda nam się osiągnąć satysfakcjonujące kompromisy. Pozostajemy w bliskich stosunkach z różnymi interesariuszami oraz instytucjami europejskimi. Jako że obowiązek *raportowania* w zakresie rozporządzenia ogólnego spoczywa na koordynatorach dwóch największych grup politycznych Parlamentu Europejskiego, zaproponujemy raport, który powinien uzyskać w Parlamencie szerokie poparcie.

Rezultaty i wyniki

Słuszną decyzją jest przeznaczenie stosunkowo skromnych zasobów na ograniczoną liczbę priorytetów. I owszem, pragniemy skutecznej polityki gwarantującej realizację przedstawionych obietnic. Nie można jednak zapominać, że słabe wyniki regionu mogą być spowodowane czynnikami niezwiązanymi z polityką spójności. Słabe wyniki często wskazują także na to, że region wymaga jeszcze większego wsparcia.

Dlatego właśnie bardzo krytycznie podchodzę do pomysłu wprowadzenia rezerwy wykonania, służącego wyłącznie regionom cieszącym się dobrymi wynikami, korzystającym ze środków, które mogłyby zostać wydane na bardziej wymagające projekty.

KU LEPSZEJ RÓWNOWADZE W EUROPIE

Lambert van Nistelrooij, członek Parlamentu Europejskiego, Grupa Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańscy Demokraci), członek Komisji Rozwoju Regionalnego, współsprawozdawca rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy dla funduszy europejskich.

Europa 2020 dla wszystkich regionów

Europejskie państwa członkowskie stoją przed wspólnym wyzwaniem. Traktat lizboński ponownie potwierdza podstawy Europy: wspólnotę wartości, jednolity rynek oraz pragnienie dążenia do jeszcze spójniejszej unii politycznej.

Polityka spójności oparta jest właśnie na tych trzech podstawach. Blisko połowa wydatków Unii skierowana jest na tę politykę. Dotyczy to zarówno inwestycji w R&D [badania i rozwój] oraz konkurencyjność, jak i wsparcia dla słabszych regionów.

Głównym wyzwaniem na nadchodzące lata będzie dążenie do osiągnięcia lepszego współdziałania pięciu funduszy regionalnych oraz funduszy R&D. To nowe podejście jest nam potrzebne, ponieważ uwzględnia niewykorzystane możliwości nowych państw członkowskich.

Ucieszyły mnie propozycje Komisji Europejskiej mówiące o tym, że „rozporządzenie wyjściowe” dla instrumentów polityk strukturalnych włączone w cele strategii „Europa 2020” to duży krok ku zwiększonej spójności, wpływowi i widoczności w terenie na obszarze całej Europy. Zabezpiecza to zintegrowane podejście oraz skuteczność wdrażania polityki.

Wspólne przepisy dotyczące planowania strategicznego i programowania oraz lista celów tematycznych torują drogę do wspólnych celów „Europa 2020”.

Gospodarka bazująca na wiedzy wygeneruje w nadchodzących dziesięcioleciach miejsca pracy. Konieczne jest koordynowanie programów wsparcia, aby możliwe było zwielokrotnienie osiąganych korzyści — np. poprzez tworzenie większej synergii pomiędzy funduszami spójności a *Horyzontem 2020*. To nowe podejście jest punktem centralnym „Drogi do doskonałości”. Niedopuszczalne jest to, że starsze państwa członkowskie pochłaniają około 90% pochodzących z UE funduszy na badania.

Równowaga pomiędzy solidarnością a własnymi interesami

Spójność terytorialna ułatwia Europie równoczesny rozwój regionów wiodących i regionów rozwijających się, którym uda się zakwalifikować. Innymi słowy, pozwala to nagradzać regiony wiodące i powinno chronić regiony rozwijające się przed podejściem „zwycięzca bierze wszystko”. Solidarność i troska o własne interesy będą sprawiedliwie zbilansowane. Potrzebujemy nowych instrumentów przynoszących korzyści całej Europie, w czasie gdy regiony mniej rozwinięte mają większą szansę na zapewnienie zatrudnienia obecnie i w przyszłości.

Pracować będziemy nad trzema głównymi koncepcjami Spójności Terytorialnej: koncentracją, współpracą i połączeniem. Są one ważnym ogniwem „Drogi do doskonałości”. Wiodące badania pozostaną prerogatywą najbardziej wyróżniających się wnioskodawców. Jednak regiony oraz konsorcja z nowych państw członkowskich prezentujące wysoki potencjał mogą liczyć na bezpośrednie wsparcie ze strony funduszy strukturalnych, pozwalające im budować doskonałość własnego regionu.

Celem nowego podejścia jest inwestycja w infrastrukturę służącą wiedzy i R&D, będąca solidną podstawą dla przyszłej konkurencyjności i tworzenia stanowisk pracy. Fundusze strukturalne owocują dokładnie tym, czym powinny: budową równowagi terytorialnej w Europie.

Parlament na dobrej drodze

Pakiet legislacyjny po roku 2014 jest niezwykle ważny dla dalszej integracji europejskiej. Nie możemy się zgodzić na wyjście z kryzysu z jeszcze bardziej niestabilną Europą. Parlament Europejski podkreśla potrzebę ogólnoeuropejskiej polityki spójności, której skuteczność została udowodniona. Oczywiście musimy osiągnąć większą synergię w ramach wszystkich funduszy. Propozycja Komisji Europejskiej zapewnia nam stabilną podstawę. Spodziewamy się pierwszego głosowania podczas sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego we wrześniu 2012 roku.

ZWIĘKSZANIE MOŻLIWOŚCI RATOWNICTWA MORSKIEGO ESTONII

Zatoka Fińska, ruchliwy odcinek morski leżący pomiędzy Estonią a południową Finlandią, odnotowuje w ostatnich latach duży wzrost ruchu statków handlowych i łodzi rekreacyjnych. Mimo to rejon ten cierpi na niewystarczającą ilość poszukiwań morskich i zasobów ratowniczych. Przygraniczny projekt finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego [EFRR (1)] ma na celu zwiększenie możliwości ratownictwa morskiego rejonu oraz zwiększenie bezpieczeństwa wybrzeża.

Projekt VOMARE (VOLuntary MARitime REscue, Ochotnicze Pogotowie Morskie), który został uruchomiony we wrześniu 2008 roku, jest prowadzony przez Fińską Instytucję Ratownictwa Morskiego (Finnish Lifeboat Institution) w Helsinkach, organizację skupiającą ochotnicze stowarzyszenia ratownictwa morskiego w Finlandii, która zrzesza 2000 ratowników morskich – ochotników i 150 łodzi ratunkowych. Organizacja ściśle współpracuje z samorządem miasta Vihula w Estonii, aby wspólnie rozszerzać współpracę pomiędzy fińskimi i estońskimi ochotniczymi systemami poszukiwania i ratownictwa morskiego.

Standardy międzynarodowe

Kluczowym celem projektu jest podniesienie gotowości służb ratunkowych na wybrzeżu estońskim do poziomu wymaganego przez umowy międzynarodowe, aby zapewnić systemy ratownictwa wystarczające dla potrzeb własnych państwa oraz potrzeb gości zagranicznych.

W czasie projektu, który został ukończony w czerwcu 2011, przeprowadzono liczne wspólne szkolenia mające na celu standaryzację procesów oraz zwiększenie komunikacji i współpracy.

W projekcie uczestniczyło 60 estońskich ochotników oraz cztery miasta partnerskie: Toila, Vihula, Lohusuu i Mustvee. Nowe jednostki poszukiwawcze i ratunkowe w Estonii zostały utworzone i są obsługiwane przez nowo wyszkolonych ochotników. Większość szkoleń przeprowadzono w wygodnie położonej miejscowości Bagaskär w Islandii.

Ponadto estońskie grupy ratowników otrzymały cztery w pełni wyposażone łodzie i uzyskały wyczerpujące szkolenia, a kolejne trzy łodzie trafiły do fińskich organizacji ratunkowych.

„Finlandia może pochwalić się stuletnią tradycją ratownictwa ochotniczego. Obecnie wdrażamy ten sam rodzaj usług ratowniczych w Estonii”, powiedział Jori Nordström, menedżer operacyjny w Fińskiej Instytucji Ratownictwa Morskiego.

Główny cel projektu VOMARE to dokonanie oceny ochotniczych poszukiwań morskich oraz działań ratowniczych w Estonii na podstawie naturalnej chęci jednostek do świadczenia pomocy innym osobom. Ponadto zwiększenie samowystarczalności Estonii w zapewnieniu usług ratunkowych powoduje zmniejszenie zapotrzebowania na udział Finlandii w misjach ratunkowych na terenie Estonii. Z 1000 misji poszukiwawczo ratunkowych przeprowadzanych rocznie przez Fińską Instytucję Ratownictwa Morskiego około 23% działań ma miejsce w Zatoce Fińskiej.

WIĘCEJ INFORMACJI

www.centralbaltic.eu/component/content/article/6-project-info/296-vomare-voluntary-maritime-rescue

„Projekt VOMARE pomógł przeszkolić i wyposażyć zespół łodzi ratunkowych, co ułatwiło zapewnienie bezpieczeństwa na wybrzeżu.”

Łączny koszt:
990 000 EUR
Wkład UE:
645 000 EUR

(1) Centralny Program Bałtycki INTERREG IV A 2007-2013.

ROZWIĄZANIA DO LOKALNEGO MAGAZYNOWANIA ENERGII NA OBSZARACH WIEJSKICH

Możliwość produkowania i magazynowania energii na obszarach wiejskich mogłaby być lekarstwem na kosztowną dla wielu rejonów konieczność doprowadzania sieci energetycznych do odległych miejsc. Taką strategię zaproponowano w ramach finansowanego przez Unię Europejską projektu SOPRA (zrównoważone autonomiczne elektrownie dla zastosowań wiejskich), który ma na celu budowę autonomicznego systemu magazynowania energii, który będzie mógł odbierać energię i zarządzać energią wytworzoną lokalnie z różnych źródeł, łącznie z energią słoneczną, wodną i wiatrową.

Opracowana w Holandii technologia to opłacalna metoda dostarczania energii elektrycznej do odległych obszarów wiejskich w Europie i na całym świecie. Może również znacznie przyczynić się do zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w strukturze energetycznej w Europie.

W niektórych obszarach wiejskich sieć elektryczna jest często za daleko, co sprawia, że połączenie fizyczne jest niepraktyczne i nieopłacalne z ekonomicznego punktu widzenia. Konwencjonalną alternatywą dostarczania energii dostępną dla lokalnych mieszkańców jest korzystanie z generatorów prądotwórczych z silnikami Diesla, które są coraz droższe w obsłudze i często hałaśliwe.

W ramach finansowanego ze środków EFRR⁽¹⁾ projektu SOPRA - na czele którego stoi specjalistyczna duńska firma zajmująca się konwersją energii elektrycznej ALFEN b.v. - trwają prace nad dwoma prototypowymi autonomicznymi systemami hybrydowymi: jednym stacjonarnym i jednym

» SOPRA ma na celu zapewnienie opłacalnej technologii, która pozwoli w jak najlepszy sposób wykorzystać lokalne źródła energii, zarówno słonecznej, wiatrowej jak i wodnej. »

(1) Regionalny program operacyjny dla Wschodniej Holandii na lata 2007-2013.

Evert Raaijen,
menadżer
ds. rozwoju
w ALFEN b.v.

Łączny koszt:
1 991 100 EUR
Wkład UE:
497 800 EUR

przenośnym, zamkniętym w pojemniku o długości ok. 6 metrów. Oznaczałoby to, że lokalne źródła energii nie musiałyby być używane od razu, ale mogłyby być magazynowane i stanowić wiarygodne źródło energii dostępne na potrzeby szkół, wsi, szpitali i terenów budowy znajdujących się w odległych rejonach.

Na całym świecie od 1,6 do 2 mld ludzi nie ma dostępu do elektryczności, ponieważ podłączenie usług komunalnych często nie jest ekonomicznie opłacalne. Autonomiczne elektrownie zapewniające czystą i dostępną lokalnie energię otwierają drzwi do wielu nowych rynków.

Rzeczywiście, jednym z kluczowych czynników wstrzymujących rozwój energii słonecznej jest potrzeba opracowania bardziej zaawansowanych rozwiązań do magazynowania energii, które miałyby zastosowanie w odległych miejscach, wymagających autonomicznych elektrowni.

Prototyp będzie gotowy w czerwcu 2012 r., a następnie intensywnie testowany w odległych rejonach, które będą reprezentatywne dla rejonów docelowych. Produkcja rozpocznie się w Holandii równocześnie z testami odbiorczymi, co stworzy nowe możliwości zatrudnienia.

Nowa technologia ma szeroki wybór zastosowań i dostarcza wielu możliwości rynkowych w Europie i w krajach rozwijających się.

WIĘCEJ INFORMACJI
www.sopra-project.com/

KOMPLEKSOWY SYSTEM REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ONLINE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW POLSKICH

Polskie Ministerstwo Gospodarki wdrożyło nowoczesny system rejestracji działalności gospodarczej online, który umożliwia kompleksową rejestrację, aktualizację informacji oraz wyszukiwanie informacji na temat innych firm.

System Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) został opracowany przy wsparciu z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013, finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Głównym celem projektu było utworzenie scentralizowanej bazy danych na temat działalności gospodarczej w Polsce oraz zapewnienie możliwości rejestracji takiej działalności przez Internet. Innym ważnym celem było skoordynowanie zasad i systemów odnoszących się do przedsiębiorców oraz udostępnienie im kompleksowego systemu oferującego wysokiej jakości usługi.

Skracając czas niezbędny do zarejestrowania działalności gospodarczej, nowa usługa miała także umożliwić elektroniczną wymianę odpowiednich danych między wszystkimi instytucjami zaangażowanymi w proces rejestracji.

Korzystając z zaufanego profilu elektronicznego lub z podpisu elektronicznego (z zakwalifikowanym certyfikatem), obywatel może przez Internet dopełnić wszystkich formalności koniecznych do zarejestrowania działalności gospodarczej w Polsce. Aby zarejestrować nową firmę, po utworzeniu konta w oficjalnym serwisie internetowym (www.firma.gov.pl) przedsiębiorca musi jedynie podawać niezbędne informacje zgodnie ze szczegółowymi wskazówkami kreatora.

W razie potrzeby przedsiębiorca może też wypełnić swój wniosek w serwisie internetowym i odwiedzić urząd miasta, aby podpisać dokument osobiście.

Kliknięcie przycisku powodującego przesłanie formularza wypełnionego w systemie CEIDG uruchamia też rejestrację w krajowym urzędzie skarbowym, w Głównym Urzędzie Statystycznym oraz w odpowiednim oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Oznacza to, że przedsiębiorca automatycznie ubiega się o przyznanie numerów NIP i REGON. Fakt zarejestrowania nowej działalności gospodarczej jest publikowany w ciągu 48 godzin w krajowym serwisie internetowym www.firma.gov.pl, ale firma może rozpocząć działalność natychmiast po potwierdzeniu przyjęcia wniosku.

„Aby zarejestrować nową firmę, po utworzeniu konta w oficjalnym serwisie internetowym przedsiębiorca musi jedynie podawać niezbędne informacje zgodnie ze szczegółowymi wskazówkami kreatora.”

Z chwilą zarejestrowania w systemie CEIDG przedsiębiorcy mogą przez Internet aktualizować swoje wpisy w rejestrze, czasowo zawieszać działalność, a nawet zamknąć firmę bez konieczności odwiedzania żadnego urzędu.

Platforma ta oferuje możliwość wyszukiwania innych firm oraz informacji niezbędnych do nawiązania ewentualnej współpracy z innymi przedsiębiorcami. System został oddany do eksploatacji w lipcu 2011 roku i obecnie obsługuje ponad 20 tys. transakcji dziennie.

WIĘCEJ INFORMACJI

www.ceidg.gov.pl

Łączne koszty:
6 900 000 EUR
Wkład UE:
5 800 000 EUR

AGENCJA POŚREDNICTWA POMAGA HISZPAŃSKIM MAŁYM I ŚREDNIM PRZEDSIĘBIORSTWOM KONTYNUOWAĆ DZIAŁALNOŚĆ POD NOWYM KIEROWNICTWEM

Projekt „Reempresa” to nowe podejście do rewitalizacji przedsiębiorstw wdrażane w Katalonii (Hiszpania). Polega ono na wspieraniu procesu przekazywania małych, podupadających firm w nowe ręce i kontynuowania działalności z większą rentownością poprzez udzielanie nowym przedsiębiorcom pomocy w przejmowaniu takich wymagających wsparcia firm.

Każdego roku w Katalonii zamyka działalność około 95 tys. mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Ocenia się, że dzięki innowacyjnemu projektowi „Reempresa” co najmniej 15% spośród nich przetrwa, zapewniając ciągłość pracy zatrudnionym w nich pracownikom.

Centrum pośrednictwa Centre for Reempresa of Catalonia powstało w 2010 roku i jest wspierane przez stowarzyszenie Catalan Employers Association (Cecot) oraz przez prywatną fundację promującą samozatrudnienie w Katalonii (CP'AC). Jest współfinansowane przez władze regionalne Katalonii (Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement) oraz przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Centrum świadczy usługi fizycznego i wirtualnego kojarzenia oraz wsparcia, które pomagają skojarzyć małe firmy poszukujące nowego właściciela z potencjalnymi przedsiębiorcami. Adresaci tej usługi to zazwyczaj małe, często rodzinne przedsiębiorstwa, które mają kłopoty z przekazaniem działalności w inne ręce i z jej samodzielną kontynuacją.

Centrum stanowi punkt, w którym skupiają się dane i wiedza niezbędne do realizacji procesu kojarzenia, i wspiera ono potencjalnych nowych właścicieli, oferując im metodykę rewitalizacji przejmowanego przedsiębiorstwa. Centrum organizuje intensywne programy informacyjne, aby podkreślić

„ Firmom mającym kłopoty z kontynuacją działalności pomaga się przejść w inne ręce przy zapewnieniu ciągłości działalności oraz bezpiecznej przyszłości pracowników. ”

korzyści, jakie podejście „Reempresa” oferuje firmom zamierzającym wyzbyć się swoich aktywów, a także przedsiębiorcom zainteresowanym rewitalizacją takich firm.

W 2011 roku Centrum Reempresa zdołało skojarzyć aż 13 takich „par” z sektora MŚP. W efekcie udało się ocalić 145 miejsc pracy. Liczba takich „par” skojarzonych w pierwszych miesiącach 2012 roku jest już wyższa od wyniku ubiegłorocznego, co świadczy o sukcesie tego projektu.

Centrum pomaga potencjalnym przedsiębiorcom wyszukiwać nowe firmy, w zarządzanie którymi mogliby się zaangażować, oraz udziela im wskazówek dotyczących procesu przekazywania działalności. Tacy zainteresowani rewitalizacją przedsiębiorcy mogą nabyć lub wydzierżawić aktywa istniejącej firmy, zamiast tworzyć nową firmę od zera.

WIĘCEJ INFORMACJI

Reempresa: www.reempresa.org/?idioma=2

Cecot (Stowarzyszenie Pracodawców Katalońskich, współinicjator projektu): www.cecot.org

CP'AC: www.autoocupacio.org

Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement: www.gencat.cat

Projekt „Reempresa” w serwisie Twitter: @Reempresa

Projekt „Reempresa” w serwisie LinkedIn:

www.linkedin.com/groups/Reempresa-3945960

Łączne koszty:
1 700 000 EUR
Wkład UE (EFRR):
850 000 EUR

KONKURS REGIOSTARS NABIERA ROZPĘDU

Dnia 16 stycznia 2012 roku 24 finalistów konkursu RegioStars 2012 przyjechało do Brukseli (BE) i osobiście zaprezentowało swoje projekty niezależnemu jury wysokiego szczebla zwołanemu przez Komisję Europejską.

Edycja konkursu RegioStars 2012 cieszyła się rekordowym zainteresowaniem, a z całej Unii Europejskiej nadesłano łącznie 107 aplikacji.

Oznacza to, że konkurs nie tylko osiąga swoje cele wyróżniania dobrych praktyk związanych z rozwojem miast i regionów, ale też że uczestnicy – zwycięzcy i finaliści – w dużym stopniu czerpią korzyści z uwagi Unii Europejskiej. Gdy w czerwcu 2012 zostaną ogłoszeni zwycięzcy konkursu RegioStars 2012, prawdopodobnie będą nimi obwołani wszyscy finaliści.

Niezależne jury

W edycji RegioAwards 2012 na czele jury stoi Luc Van den Brande, były przewodniczący Komitetu Regionów (2008-2010), który przewodzi 11-osobowemu składowi zrzeszającemu specjalistów z branży przemysłowej, ze środowiska nauki oraz konsultingu.

Cechy, na które jury zwraca uwagę, to:

- innowacyjny charakter projektu;
- wpływ (lub oczekiwany wpływ) projektu, jeśli chodzi o cele początkowe;
- oczekiwany zrównoważony rozwój projektu; oraz
- wyniki projektu w zwiększaniu lokalnego, regionalnego i międzyregionalnego partnerstwa.

Edycja konkursu RegioStars 2013 już trwa, a wiele aplikacji przysłano przed datą końcową – 20 kwietnia 2012 roku.

KONKURS

Konkurs RegioStars jest organizowany od pięciu lat jako część inicjatywy Komisji Europejskiej „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”. Konkurs ma na celu identyfikację dobrych praktyk rozwijanych w regionach oraz podkreślenie oryginalnych i innowacyjnych projektów, które mogą być atrakcyjne i inspirujące dla innych regionów.

Konkurs dzieli się na kilka kategorii: rozwój inteligentny, rozwój zrównoważony, rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, kategoria CityStar oraz informacja i komunikacja.

Po pierwszym zapoznaniu się jury z projektami autorzy 24 najbardziej obiecujących z nich zostają zaproszeni na jednodniowe wydarzenie mające na celu prezentację projektu jury oraz odpowiedź na pytania przed wybraniem zwycięzców każdej z kategorii.

Aby spełnić wszystkie konieczne warunki, projekt musi być współfinansowany z funduszu strukturalnego EU* i zrealizowany przez różne programy państwowe i regionalne oraz programy współpracy.

Aplikacje są składane w imieniu lidera projektu lub operatora przez (lub w połączeniu z promocją przez) państwowy lub regionalny organ zarządzający odpowiedzialny za współfinansowanie.

* Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Spójności (FS) oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPP) po 1 stycznia 2000.

Zwycięzcy konkursu **REGIOSTARS 2012** zostaną ogłoszeni podczas ceremonii wręczenia nagród, która odbędzie się **14 czerwca w Brukseli**.

Rzeczywiste korzyści dla zwycięzców i finalistów

Komisja Europejska skontaktowała się ostatnio z poprzednimi zwycięzcami i finalistami, aby sprawdzić, co sądzą o konkursie i co dzięki niemu zyskali.

Ogólnie w odpowiedzi rekomendowano innym tę możliwość zaprezentowania swoich projektów w przyszłych edycjach konkursu RegioStar.

Większość laureatów zdecydowanie odczuwała „namacalne korzyści” swojego uczestnictwa, 93 % zwycięzców potwierdziło to, a 73 % wymienionych finalistów twierdziło, że miało same pozytywne doświadczenia.

Zarówno zwycięzcy, jak i finaliści podkreślali korzyści takie jak widoczność i prestiż, znajdowanie partnerów, dzielenie się doświadczeniem związanym z podobnymi projektami, a nawet osobista motywacja. Uważali, że konkurs był świetnym doświadczeniem, które zapewniło ich projektom ogromny rozgłos i reklamę. Wielu uznało, że dzięki konkursowi zyskali oni pewność siebie dla dalszej działalności.

Jeden z uczestników powiedział: „To była szansa umocnienia naszej lokalnej i regionalnej strategii udoskonalania zrównoważonego transportu miejskiego. Konkurs zapewnia międzynarodowy rozgłos dobrym praktykom, które mogą być naśladowane w całej Europie”.

Wielu uczestników cieszyło się większą uwagą ze strony regionalnych i państwowych mediów oraz uzyskało więcej wsparcia politycznego. Wszyscy doceniali uznanie, jaki zdobyli w oczach rządu, wspólnot lokalnych i potencjalnych partnerów.

Niektórzy uczestnicy uważali, że konkurs miał pozytywny wpływ na morale personelu. Jeden zwycięzca powiedział: „Teraz jesteśmy zespołem z nagrodą”. Inny uznał, że było to interesujące doświadczenie, „które zainspirowało i ożywiło personel”.

Niektórzy wymieniali pozytywne doświadczenia związane z poznaniem innych zespołów projektowych, które uznali za wartościowe i przy których dużo się nauczyli. „To była wspaniała okazja do współpracy i dzielenia się umiejętnościami, wiedzą i dobrymi praktykami oraz uczenia się od innych”, powiedział jeden z uczestników.

Wiele firm, które wzięły udział w konkursie, uzyskało wyraźne korzyści dla swojej działalności: „Nagroda pomogła nam zabezpieczyć nasze plany na przyszłość i wciąż korzystamy z niej jako z dobrej informacji przy okazji naszych obecnych przetargów dotyczących funduszy strukturalnych”, powiedział jeden z zadowolonych zwycięzców. Inny stwierdził, że wyróżnienie pomogło pozyskać nowych partnerów i zwróciło uwagę inwestorów prywatnych.

Jeden pragmatyczny finalista powiedział, że konkurs bardzo pomógł we wzmocnieniu pozycji firmy wśród agencji finansowych oraz organów politycznych i uniwersyteckich.

WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

Finaliści i członkowie jury konkursu RegioStars 2012

EFRR WSPIERA eGOVERNMENT – ALE JEST JESZCZE WIELE DO ZROBIENIA

Według raportu Trybunału Obrachunkowego, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego przyczynia się do rozwoju elektronicznych usług publicznych w Europie. Jak dotąd jednak korzyści są mniejsze, niż oczekiwano.

Raport Trybunału Obrachunkowego, zatytułowany „Czy projekty eGovernment wspierane przez EFRR są efektywne?” skupiał się na projektach współfinansowanych przez EFRR w latach 2000-2006, których celem był rozwój usług eGovernment w krajach członkowskich: we Francji, Włoszech w Polsce i Hiszpanii.

Trybunał zbadał odpowiednie dokumenty dotyczące strategii i programowania oraz przejrzał 28 projektów rozwijających usługi eGovernment, badając, czy dane projekty spełniły określone potrzeby, były dobrze zaprojektowane oraz zrealizowane zgodnie z planem, jak również czy były użyteczne i trwałe. Uzupełnieniem projektu była ankieta online rozesłana do wybranej grupy menadżerów.

Administracja publiczna w okresie, który był objęty raportem, postrzegała eGovernment jako środek zmniejszający obciążenia administracyjne nałożone na obywateli, firmy oraz inne administracje, a także pozwalający udoskonalić usługi dostarczane przez administracje publiczną. Kroki te miały na celu zmniejszenie barier w dostępie do rynku wewnętrznego, pomoc w mobilności obywateli w Europie oraz ułatwienie realizacji celów konkurencyjności i innowacyjności wyznaczonych dla Europy 2020.

W raporcie podsumowano, że choć projekty eGovernment wspierane przez EFRR przyczyniły się do ogólnego rozwoju publicznych usług elektronicznych i większość projektów była technicznie gotowa, uzyskane korzyści były mniejsze, niż oczekiwano, z powodu niedostatecznego skupienia się na wynikach projektów.

Zatwierdzając projekty pod kątem tego, czy ogólnie przyniosły one oczekiwane wyniki oraz były technologicznie pewne i stabilne finansowo, Trybunał zauważył, że projekty często były realizowane z opóźnieniem lub w mniejszym zakresie z powodu złego zaplanowania lub wdrożenia oraz nie uwzględniały potrzeb priorytetowych. Ponadto brak pomiarów korzyści projektu oznaczał, że nie było możliwe ocenienie projektów ani zebranie wiedzy, która posłużyłaby do realizacji przyszłych projektów.

Na końcu raportu znajduje się seria rekomendacji dla organów zarządzających oraz dla Komisji Europejskiej, mających na celu zapewnienie, aby przyszłe wsparcie EFRR dla projektów eGovernment opierało się na określonych potrzebach, czytelnym celach i na analizie kosztów oraz korzyści, a także na efektywnej ocenie wyników i wpływów.

W odpowiedzi Komisja Europejska przyjęła wydaną przez Trybunał Obrachunkowy pozytywną ocenę wkładu EFRR w usługi eGovernment w czterech krajach członkowskich oraz, uznając zidentyfikowane uchybienia, wsparła rekomendacje ulepszonej oceny, realizacji i ewaluacji.

Pełen tekst raportu można pobrać ze strony:

<http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/9288731.PDF>

ZAPEWNIENIE „FINANSOWANIA, ELASTYCZNOŚCI I PRIORYTETÓW” DLA OKREŚLONYCH REGIONÓW UE

Regiony europejskie o konkretnych cechach geograficznych – mające wyspy, góry lub niewielką populację – często mają do czynienia z wyzwaniami, które wpływają na ich wyniki ekonomiczne oraz skuteczne wdrażanie polityki. Ostatnio zbadano tę kwestię i wykazano kluczową rolę, jaką odgrywają Europejski Fundusz Rozwoju regionalnego (EFRR) oraz Fundusz Spójności (FS) w takich regionach.

Traktat lizboński, który wszedł w życie 1 grudnia 2009 roku, wzmocnił potrzebę zwrócenia uwagi na regiony, które borykają się z konkretnymi problemami związanymi z rozwojem, zwłaszcza „z poważnymi, stałymi naturalnymi i demograficznymi niedogodnościami, takimi jak w przypadku rejonów północnych o bardzo małym zagęszczeniu ludności, wysp, rejonów przygranicznych i regionów górskich”.

Badanie „Odpowiedniość oraz efektywność wsparcia EFRR oraz Funduszu Spójności dla regionów o określonych cechach geograficznych – wysp, regionów górzystych i rejonów o niewielkiej populacji” – przeprowadzone przez firmę ADE (Analysis for Economic Decisions) obejmowało dwa okresy finansowania (2000-2006 oraz 2007-2013) i było oparte na wpływie EFRR/FS na 15 regionów na poziomie NUTS 2 oraz 6 obszarów na poziomie NUTS 3 (zobacz ramka ⁽¹⁾).

Badane rejony oraz obszary mają pewną ilość cech wspólnych, obejmujących:

- odpływ młodych ludzi, niski wskaźnik urodzeń oraz starzejące się wspólnoty lokalne;
- zależność od konkretnych „aktywów”, w tym zasobów naturalnych, klimatu, krajobrazu oraz rozwoju turystyki i związanej z nią aktywności; oraz
- brak „masy krytycznej” pod względem rozmiaru ryków krajowych, wykwalifikowanych pracowników, dostępu do szkoleń oraz potencjalnych inwestycji wewnętrznych.

Wyniki badania pokazują, że EFRR i FS przyniosły znaczącą wartość dodaną poprzez:

- zapewnienie długoterminowego, stabilnego programu finansowego, zgodnie z którym regiony mogą rozwijać wybór programów;
- działanie jako ważny katalizator przyciągający krajowe finansowanie ważnych projektów;
- zapewnienie elastycznego narzędzia odpowiadającego na konkretne potrzeby i wyzwania, które

(1) Klasyfikacja NUTS wprowadza podział każdego państwa członkowskiego EU na trzy poziomy (NUTS 1, 2 i 3), z podziałami drugiego i trzeciego stopnia w ramach odpowiednio pierwszego i drugiego poziomu.

15 REGIONÓW NA POZIOMIE NUTS 2 OBJĘTYCH BADANIEM:

Steiermark (AT), Rhône-Alpes (FR), Castilla la Mancha (ES), Islas Baleares (ES), Itä-Suomi (FI), Corse (FR), Sicilia (IT), Sterea Ellada (EL), Voreio Aigaio (EL), Śląskie (PL), Centro (PT), Hovedstaden (DK), Övre Norrland (SE), Vzhodna Slovenija (SI), oraz Highlands and Islands (UK).

6 OBSZARÓW NA POZIOMIE NUTS 3 OBJĘTYCH BADANIEM:

Cuenca (ES), Norrbotten (SE), Lesbos (EL), Bornholm (DK), Ardèche (FR), i Western Isles (UK).

równocześnie pozostaje uzupełnieniem w stosunku do innych funduszy krajowych oraz funduszy UE; oraz

- poprawa strategii fokusowych, zaangażowania interesariuszy i poziomu „dobrego zarządzania”.

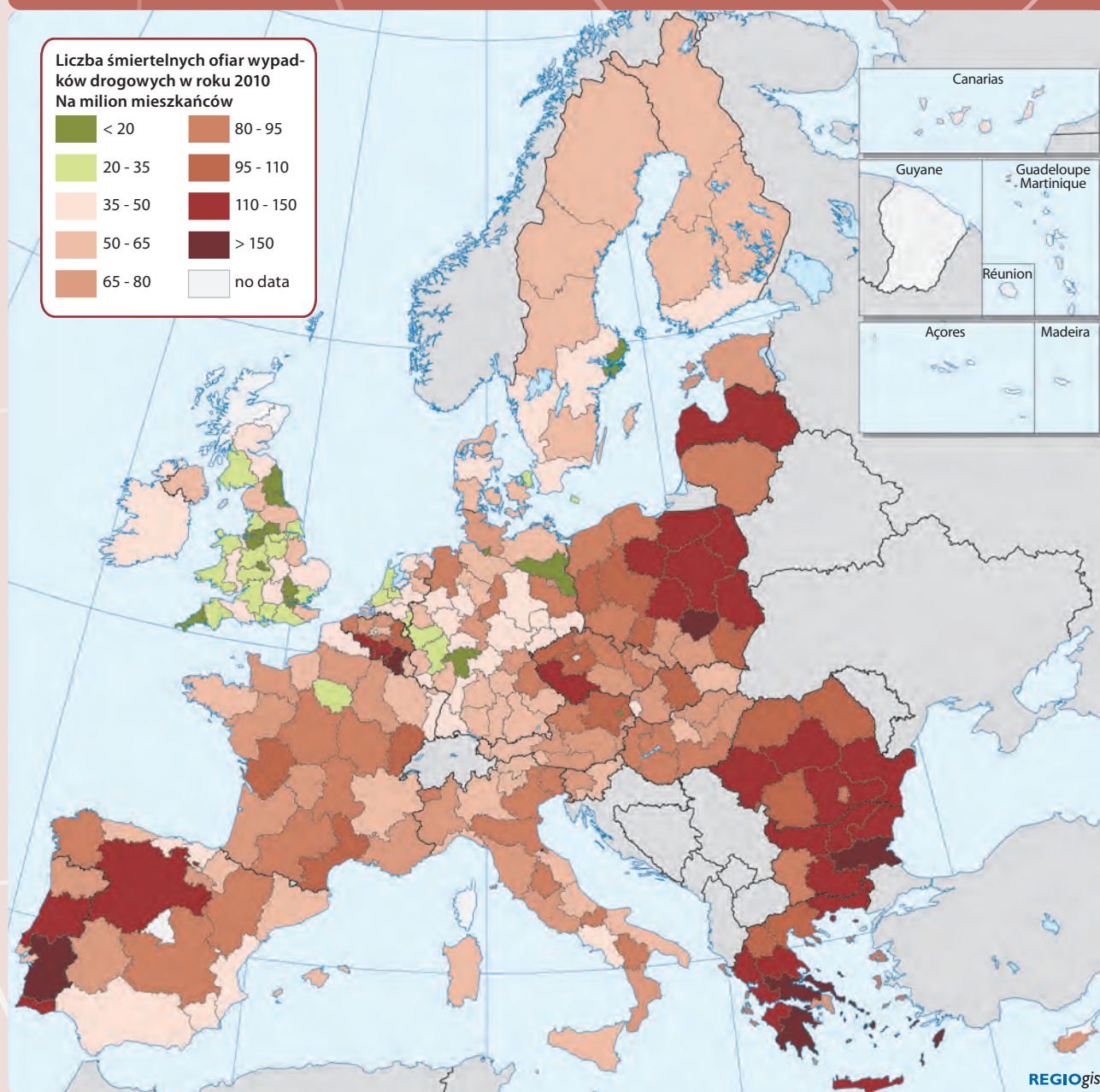
Badanie jednak sugeruje, że dwa instrumenty finansowe mogłyby być nawet bardziej efektywne poprzez podkreślenie lokalnych cech na każdym poziomie w procesie finansowania oraz nie postrzegania ich jako „problemów”. Zgodnie z dalszymi wnioskami, polityka powinna wychodzić poza rozwój infrastruktury jako główny cel finansowania, zamiast koncentrować się na ograniczonej liczbie priorytetów, które okazały się korzystne dla regionu – co oznacza podejście oparte na aktywach. Ponadto więcej organizacji miękkiego zarządzania na wielu poziomach byłoby korzystne dla sukcesu polityki regionalnej w takich regionach oraz obszarach.

Badanie dowiodło, że EFRR i FS są odpowiednimi narzędziami dla rozwoju regionów o konkretnych cechach geograficznych, zapewniając konieczne finansowanie, elastyczność oraz orientację na wspieranie realizacji efektywnych projektów.

Przeczytaj pełny tekst badania:

- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final1.pdf
- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final2.pdf

OFIARY NA DROGACH NA MILION MIESZKAŃCÓW, 2010

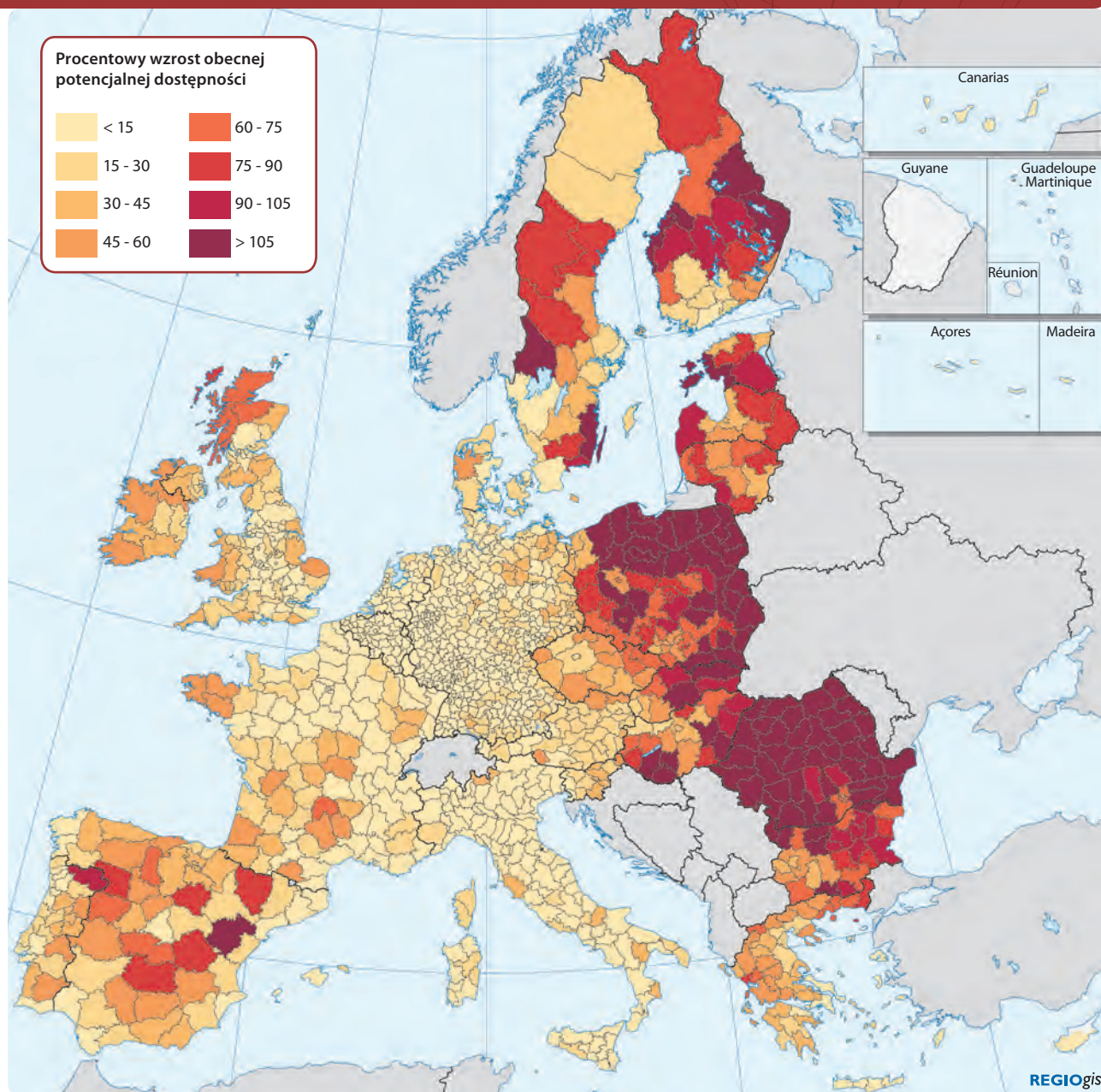

UE-27 = 61,4 | Cel strategii „Europa 2020” = 33,8 | Belgia, Bułgaria, Czechy, Niemcy, Łotwa, Holandia, Szwecja: 2009 r.
Źródło: DG ds. Mobilności i Transportu, DG ds. Energii, DG ds. Polityki Regionalnej.

W 2010 roku Holandia, Szwecja oraz Wielka Brytania odnotowały tylko 32 śmiertelne ofiary wypadków drogowych na milion mieszkańców, w porównaniu z ponad 100 w Polsce, Grecji, Rumunii czy Bułgarii. Unia Europejska dąży do zredukowania liczby śmiertelnych ofiar wypadków w 2020 roku o 50 % w porównaniu z rokiem 2010. Oznacza to 34 ofiary śmiertelne na milion mieszkańców w 2020 roku. W Holandii, Szwecji i Wielkiej Brytanii w latach 2001-2010 liczba ofiar spadła o połowę i obecnie odnotowywany tam wynik jest niższy niż cel UE na 2020 rok. Jednak w wielu państwach członkowskich i regionach

osiągnięcie tego celu jest jeszcze odległe. W siedmiu regionach co roku odnotowuje się ponad 150 ofiar śmiertelnych wypadków drogowych na milion mieszkańców: w jednym regionie w Bułgarii, Polsce oraz Portugalii, trzech w Grecji i jednym w Belgii (Prowincja Luksemburg) istnieje najwyższy wskaźnik ofiar śmiertelnych w UE wynoszący 258 na milion mieszkańców. Na ograniczenie liczby ofiar śmiertelnych może wpłynąć poprawa infrastruktury drogowej. Jednak jeszcze większy i szybszy wpływ mogą spowodować zmiany prawne i zachowanie kierowców na drogach.

POTENCJALNY WZROST DOSTĘPNOŚCI DRÓG: SCENARIUSZ DUŻEJ SZYBKOŚCI DOTYCZĄCY OBECNEJ SYTUACJI

Potencjalną dostępność oblicza się, wyznaczając z wykorzystaniem metody odwrotnych odległości (MOO, *inverse-distance weighted* – IDW) liczbę osób, do których można dojechać w ciągu około czterech godzin. Scenariusz dużych szybkości zakłada udostępnienie wystarczającej liczby autostrad i dróg szybkiego ruchu. Źródło: GD ds. Polityki Regionalnej, Spiekermann i Wegener.

Na mapie przedstawiono w stopniowo coraz ciemniejszych kolorach regiony, gdzie poprawa infrastruktury dróg spowodowałaby zwiększenie liczby osób, do których można byłoby dotrzeć po około czterech godzinach jazdy. Porównano liczbę osób, do których można dotrzeć obecnie, z liczbą osób, do których można byłoby dotrzeć po zwiększeniu liczby dróg pozwalających na poruszanie się z dużymi szybkościami. Mapa przedstawia, że w przypadku większości regionów rozwiniętych dodatkowa infrastruktura transportowa niewiele zmieni. Jednak w większości regionów we wschodniej części Unii Europejskiej liczba osób lub potencjalny rynek ulegną co najmniej podwojeniu.

Liczba osób, do których można dotrzeć, jest ważna nie tylko dla firm starających się sprzedać produkty i usługi. Powoduje zmianę zapotrzebowania na dostępne szpitale, szkoły i inne punkty użyteczności publicznej. Słaba infrastruktura drogowa oznacza konieczność pokonywania znacznie dłuższych odległości, aby skorzystać z tych usług publicznych, lub wymaga od władz wybudowania większej liczby obiektów obsługujących mniejszą populację.

DATY Z KALENDARZA

10 MAJA 2012 R. Regiony i miasta na rzecz zintegrowanego rozwoju terytorialnego _Bruksela (BE)

14 CZERWCA 2012 R. Konkurs RegioStars _Bruksela (BE)

15 CZERWCA 2012 R. Konferencja „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” _Bruksela (BE)

17-19 CZERWCA 2012 R. III Doroczne Forum Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego _Kopenhaga (DK)

2-3 LIPCA 2012 R. II Forum na rzecz regionów najbardziej oddalonych _Bruksela (BE)

21 WRZEŚNIA 2012 R. European Cooperation Day _Bruksela (BE)

8-11 PAŹDZIERNIKA 2012 R. DNI OTWARTE Europejski Tydzień Regionów i Miast _Bruksela (BE)

27-28 LISTOPAD 2012 R. I Doroczne Forum Strategii UE dla regionu Dunaju _Ratyzbona (DE)

Więcej informacji na temat powyższych spotkań można znaleźć w części „Wydarzenia” serwisu internetowego Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_pl.cfm

WYRAŹ SWOJĄ OPINIĘ

W 41. numerze czasopisma *Panorama* przedstawiono opracowane przez Komisję plany uproszczenia reguł w zakresie polityki spójności oraz zastosowania podejścia wynikowego.

Opinie na temat wpływu tych planów na dany region lub obszar oraz pytania dotyczące tych kwestii prosimy przesyłać na adres:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-8243
© Unia Europejska, 2012
Przedruk dozwolony pod warunkiem podania źródła.

■ Urząd Publikacji

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej
Komunikacja, informacja, stosunki z państwami trzecimi
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruksela
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_pl.htm